

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felolós szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (34), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (8.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapestén 8, vidéken 10 fillér.

Hamvazó szerdán.

Budapest, február 24.

(A. K.) A „por és hamu vagyunk“ infó napja úgy jön ma hozzánk, hogy csupa puskapor vagyunk és semmi hamu. De mi lesz a vége, ha már összes puskaporunkat ellövöldöztük s arra ébredünk, hogy ellenségeinkben sokkal kevesebb kárt tettünk, mint önmagunkban? Félünk, hogy akkor nagyon is sok lesz a hamu, amit a saját fejünkre hinthetünk. Nemcsak az elhamvadt reményeké, hanem a romoké is, melyek a dülást hirdetni fogják. De még nem vagyunk ott — s talán nem is leszünk.

Bizonyosan nem számítás, hanem merő esetleg, hogy a függetlenségi párt éppen hamvazó szerdára tüzte ki értekezletét, melyen a pártnak további magatartásáról véglegesen dönteni fognak. De ha csak a véletlen akarta is így, ne vegye kevésre a függetlenségi párt a véletlennek azt az intését, hogy éppen a „magabaszállás“ napján kell a függetlenségi pártnak úgy a saját, mint az ország sorsa felett az elhatározó szót kimondania.

A helyzet, akármilyen sok homályos következmény köde borul is reá, egy tekintetben világos. Abban, hogy a függetlenségi párt eddigi küzdelme, mely idáig is az obstrukció eszközeivel dolgozott ugyan, de amely még eddig mégsem volt kimondott és a végletekre is elhatározott obstrukció, nem ingatta meg sem a kormány, sem a többség elhatározását abban, hogy a küzdelmet az ujoncjavaslatok tárgyában végigharcolja, s hogy azokon a nagyon fontos és becses biztosítékokon kívül, melyeket úgy a két éves szolgálati idő, mint a katonai büntetőeljárás reformjának sürgős elkészítése, és a hadsereg „közös“ jellegének megfelelő jelvények tárgyában erkölcsi obligót vállalt, több konkrét engedményt ezuttal nem tehet; ellenben mindazt, ami a törvényes határok közt a magyar

nyelvnek, a nemzeti szellemnek és a magyar elemet megillető pozícióknak érvényesülését illeti, kötelességének tartja ernyedetlenül szorgalmazni s ezáltal a nemzeti irányban való fejlődésnek eddig teljesen eltorlaszolt útjait szabaddá tenni, természetesen a közös hadsereg egységének és belsejének megrendítése nélkül.

Ha ebben az erős elhatározásában a kormányt és a törvényhozás többségét a függetlenségi pártnak nemcsak eddigi s már egy hónapnál jóval tulment obstrukciója sem ingatta meg, hanem még az a lehetőség sem, hogy ez az obstrukció esetleg el fog tartani még hónapokig: akkor a kormánynak és a többségnek ez az elhatározása, összekötte azzal a lojális készséggel, melyet a nemzeti követelések iránt nemcsak szavakkal, hanem kötelező ígéretek alakjában is tanusított, — sem makacságnak, sem provokáló erőszakolásnak nem minősíthető. Minden irányban átgondolt és mérlegre tett elhatározás ez, s kétségkívül oly nagy s oly halaszthatatlan érdekek megvédésének tudatában történt, melyek változást épp úgy nem tűrnek, mint ingadozást. S most a függetlenségi pártban van a sor, hogy ugyanezeket a nagy érdekeket ő is a saját mérlegére tegye s a reá várakozó történelmi felelősségnek szemébe nézzen.

Legyen tisztában azzal a függetlenségi párt, hogy sem intencióinak hazafias nemesességében, sem pedig abban, hogy a mai viszonyok közt az obstrukciót, ha kimondott határozattá emeli, beláthatatlan időkhöz húzhatja el, — senki nem kételkedik. Eltekintve az obstrukciós beszédek tartalmának jogos kritikájától, eltekintve a parlament színvonalának jogos féltésétől, el kell ismernie mindenkinek, hogy abban a tényben, hogy a függetlenségi párt tagjai egymásután kelnek fel és tartanak nagy szellemi és fizikai fáradsággal járó, három-négyórás beszédeket, rendkívüli morális erő és önfeláldozás nyilatkozik meg. Legyen tisztában azzal is a függetlenségi párt,

hogy eddigi erélyes küzdelme nem maradt az országban visszhang nélkül, sőt politikailag, s az ország határain túl is, szintén nem maradt hatástalan. Kétségbevonhatatlan az, hogy azok a hurok, melyeken a függetlenségi párt játszik, melyen belenyulnak a nemzet szívébe, s megrezgetik azt. S ha mindez a sok keserűség, melyet a nemzet hosszú évtizedek alatt elnyelni kénytelen volt, kijön most és elmondása hosszú hónapokat vesz igénybe, — ez nem volt sem felesleges, sem haszontalan munka. Mert ha nem is lehet ezt a sok keserűséget egyszerre eloszlatni, de az is valami, ha a nemzet időről időre kiontheti a szívét, és megkönnyebbedhetik.

De mindez csak egy bizonyos határig van így. Csak addig, amíg azok a hurok, melyek mélyen a nemzet szívébe nyulnak, nem feszítetnek a szakadásig. Mert ha ezek a hurok elszakadnak, ki tudja, össze lehet-e azokat még egyszer úgy kötni, hogy újra hangot adhassanak az alkotmányos parlamentarizmus hangszerében? A közönséges hurok, minél jobban feszülnek, annál vékonyabb hangot adnak. De ezek a hurok nem ilyenek. Hanem minél vastagabb hangon szólnak, — annál inkább jelentik, hogy túl vannak feszítve. De hagyjuk a képletes beszédet! — Forduljunk a száraz tényekhez és a számokhoz és tegyük fel a kérdést: Ha tehát a kormány javaslata ezuttal is nem ujoncmelést, hanem csak rendes ujoncjutalékokat kér, gondolhatott volna-e ezzel szemben obstrukcióra a függetlenségi párt? — A válasz rá, hogy: nem. Egy ilyen javaslat ezuttal is, mint minden évben, néhány nap alatt törvénynyé vált volna. Pedig miről lett volna szó abban az esetben is? — Nem ugyanarról a közös hadseregről, melyről ma szó van? — De igen, ugyanarról. Nem ugyanarról a szellemről és nem ugyanazokról a sérelmekről lett volna szó, melyekről ma szó van? — De igen, ugyanazokról. Nem sokezrekre menő ujoncokról

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Írta: JÓKAI MÓR

(64)

Nekem is lehetett hasznomat venni. Én rajzoltam. Egy cukorörlo-malom tervezetét. Kitanult technikus vagyok.

De hát könnyű azt mondani: „én rajzoltam“. De mire és mivel? Itt nincs papírosos bolt.

A kényszermunkára elítélt rab, akitől megvonták a bor, a dohány élvezetét, nem szenved oly keservesen, mint a gondolkodó ember, akitől elvették a papírosot. Meg tudom érteni azt a lángszellemű művészt, akitől az orvosok elvették a kartonját, a rajzónját, s aki abba beleőrült, belehalt. Nekem volt egy szebbeli jegyzőkönyvem, annak minden lapját teleírtam már jegyzetimmal, gondolataimmal, plajbászom a végső csonkig elfogyott. Gazdáim nem értették, mi bajom. Őket nem bántotta a betüvetés ösztöne. Igazi ösmeberrek voltak. De hát mit is örökítették volna meg írásban? Hát a fiuk, meg a leányok? Mit írtak volna? Talán verseket? A Juan le tudta lőni az égből a repülő lángmadarat, de egy rimet a világegyet nem tudott volna rálőni. Még a rovásírást sem ismerték. Boldogság volt a dolguk.

Csak egy ember értette meg, hogy mi a vágyam. A negro, az Abel. Ő astán hozott nekem mindent, ami az íráshoz, rajzolásához szükséges: írólapnak való papyrus-leveleket, aminőkre a régi egyiptomiak rajzolták fel ékírásaikat, hieroglifjait; nagyobb rajzokhoz áthatályagos halak hártáit, pálmaháncsot; tintának elhozta a tengerből a kalamájót, a szépiát: festéknek földkerestet az alkarmast, a csüllangot, a borbolya-gyökeret; rajzoltat, ecsetet tudtam csinálni magam s gyakorlatban titokban az írást, a művészetet. Csak titokban, mert a többiek mind kicsufoltak érte. Hogy lehet hártáira festeni tarka tájképeket, mikor előttünk vannak az igaziak, amik valóban szépek!

Csak egy lelket tudtam megnyerni a művészetemmel, Máriáét. Ő azokat a színes virágokat, amiket én hártáira festettem, átrajzoltatta vászonra s aztán színes fonalakkal kihimezte.

Abel fölfedezte a szigeten a selyemtermő krepint, melynek bolyhos hüvelyke hosszú selymet ereszt; azt fonálnak sodorták, csak úgy ragyogott tőle a himzett virág és pillangó.

A Capitano szémbelt is miatta.

— Te egészen elrontod a mi leányunkat; művésznőt csinálisz belőle. Mire való a világon a művészet? Nem ok nélkül hangoztatta a nagy népzévezér: „ne csinálj te magadnak faragott képet, se semmi hasonlatosságot a földiek alakjára!“ Amíg Izrael népe nem tudott mást, mint szán-

taai, pásztorkodni, hadakozni, retgették a hatalmát; amióta képeket fest, szobrokat farag, üldözik, megvetik.

Gondolom, más alapoka is volt a zsebtől-désének.

Mi vagyok én itt? A tizenegyedik ember. Mindenkinek van itt párja. Meglevő, vagy jövődöbeli.

A fiuk korukra nézve még gyermekek, a leányok már nem azok. Testük, lelkük korábban fejlődik. Kivált e forró égalj alatt. Ilyen egészséges életszervezet mellett.

En pedig már kész férfi vagyok.

Az istenasszonyok közé tévedt Páris. És talán kezembem van az Eris-alma.

Ha egy évig itt maradok, vizsálykodást, boldogtalanságot fogok hozni ebbe a paradicsomba.

Azt gondoltam ki, hogy bucsut veszek a művésztől, amely hevit, csábit, s áttérek az építészethez, mely hideget támaszt, lecsillapít.

Igy készítettem el a cukorszüzőmalom tervét.

Ezen már nem volt mit gyönyörködni a hölgyeknek. Rájuk nézve ezek a vonalak, szegletek érthetetlen ábrák voltak.

Ezek aztán ott tartottak a férfiak társaságában.

Nekem kellett velük tudatnom, kezembem a

és nem sokmilliókra menő terhekről lett volna szó, ugyanezen hadsereg számára? — De igen, ugyanezekről lett volna szó. És egy ilyen javaslat mégis törvénynyé vált volna néhány nap alatt. És nem lett volna kötelező ígéret sem a két éves szolgálatról, sem a katonai büntetelfjárás reformjának gyors végrehajtásáról, sem a hadsereg „közösségének” megfelelő jelvényekről — szemben a régi osztrák hagyományokra emlékeztető jelvényekkel.

Már most ezzel a bizonyossággal szemben mi teszi a mai helyzetet bizonytalanná? S mi okozza, hogy mindaz, ami tűrhető lett volna tovább is az előbbi esetben, az most egyszerre mind tűrhetetlenné és elviselhetetlenné vált az utóbbi esetben? Okozza 21.000 ujonc-többség. Tehát az eddigi ujonclétszámunk egynegyed része. Egy létszámemelés, mely évek során van folyvást halasztva már, tekintettel az ország közgazdasági helyzetére s az évek óta függőben volt gazdasági kiegyezés okozta depresszióra, valamint tekintettel arra is, hogy a kormánynak előbb a közszabadságokra és a parlament függetlenségére, nemkülönben a választásoknál a nemzeti akarat szabad nyilvánulására nézve oly reformokat kellett alkotnia, melyek necsak megnyugtassák a nemzeti közvéleményt, hanem igazi és valószínű erőt is adjanak neki. S mikor a kormány mindezeket megcselekedte, s midőn a nemzet érdekeit és jogait megővta a gazdasági kiegyezésben és midőn letette a gazdasági föllendülés alapjait, — tehát midőn a kormány mindezek után az ujoncjutalék fölemelését kéri, — kapcsolatban azokkal a kötelező ígérekkel, melyek a nemzeti fejlődés útját nyitják meg a közös hadseregben, — tehát ezáltal jött el a pillanat a megakasztás kizáró nagy leszámolásra? — Ezáltal jött el a pillanat minden hasznos és üdvös munkának megállítására? Ezáltal jött el a pillanat a végzetes kockavetésre, hogy inkább jöjjön az apokaliptikus, mintsem hogy 21 ezer ujonccal — megfelelő rekompenzáció mellett — többet hasonlítsunk be a közös hadsereghez eddigénél? — S miért? Talán az emberanyagot nem bírja az ország? — Nem. Hisz a múlt évben is negyvenkét ernél több volt a póttartalékos. A költségeket nem bírja? — Jó, ez maradjon nyílt kérdés. — De ezzel a kérdéssel szemben áll az a másik, hogy tehát mennyi pénzbeli és gazdasági hátrányt jelent az országra nézve az a hónapokig tartó obstrukció, mely jobban feldulja a parlamentárizmust, mintha a szoldatezka karddal menne neki? Hát ez gazdasági kár alakjában — bizonyosan tiszszere-

sen, ha százszorososan fölül nem haladja azt a tehertöbbletet, mely az ujoncemelésből az országra esik.

Igy áll a mérleg. S most tehát döntsön a függetlenségi párt, éppen hamvazó szerda napján, az ország és a saját sorsa felett. De úgy döntsön, hogy soha ne legyen oka, hogy hamat kelljen hintenie a saját fejére. Ugy döntsön, hogy necsak bátor tudjon lenni elszántságában, hanem tudjon félni is! Mert nincs olyan fizikai bátorság, mely el ne tőrülne ama erkölcsi bátorság mellett, mely félni mer, midőn a haza és a nemzet sorsáról és jövőjéről van szó.

Ellenben az a félelem, mely a függetlenségi párt mai helyzetében nem volna képes szabadulni attól a kérdéstől, hogy: mit fognak szólni majd a gunyolódók és a rágalmazók, ha a függetlenségi pártban föltámadna az államférfiúi mérlegelésnek és a hazafias lelkiismeretnek értéke és ha annak tudatában, hogy azon a határvonalon túl, ameddig már eljutott, küzdelmeinek haszna és értéke éppen az ellenkezőbe csapna át, — leszereli az obstrukciót, ez a félelem nem lenne bátorság, hanem a gyávaságnak legdisztelemebb fajtája. Mert az alszékenység, a hiúság és a kicsinyes önzés játszaná benne a főszerepet a férfiaság és a hazafiság rovására.

A függetlenségi pártnak, ha az obstrukciót ki akarja mondani, tisztában kell lennie azzal, hogy midőn a küzdelem a végtetekhez ér, ott már nem az ujonctöbbségről lesz szó, hanem a parlamenti többség legitím jogainak védelméről a kisebbségi terrorizmus, vagyis az illegitim forradalom ellenében. Tisztában kell lennie azzal, hogy e ponton necsak az az erkölcsi erő mehet füstbe, melyet az ellenzék képvisel, hanem az a politikai erő is, mely az alkotmányos elvek kötelező voltában, minden irányban tiszteletet követel.

Jól tudjuk, hogy az obstrukciót tovább „győzni” a függetlenségi pártnak nem oly nehéz, mint önmagában az obstrukciós furort legyőzni. Jól tudjuk, hogy vannak, akik nem az ország, hanem mellékes célok szempontjából számítanak a függetlenségi párti obstrukció folytatására s akik mindent el fognak követni, hogy a függetlenségi pártot vagy beleugraszák a végtetekbe vagy belekényszerítik. És pedig, ha másképp nem megy, a gyanúsítás és a rágalmazás eszközeivel. Mert, fájdalom, a mi közéletünknek ez a legsötétebb oldala, hogy míg a magánérdeket nagyon sokszor el tudja rejteni a közérdek palástjába, addig a magánérdeket is épp oly könnyen tudja ráfogni oly elhatározásokra is, melyeknél igazán csak a haza érdeke dönt. Csakhogy tudjuk

azt is, hogy ezt a mérget a közéletből nem úgy kell s nem úgy lehet kiirtani, ha félünk tőle és meghajlunk előtte, hanem csak úgy, ha megvetjük és szembenézünk vele. S fölteszük a függetlenségi pártól is, hogy ő sem gondolkozik erről másként, hanem látja helyzetét, látja a következményeket, s látja az általa kihívandó válságoknak necsak belüli, hanem európai vonatkozásait is. S ha a kockázatok közt, melyeket felidéz, a legkisebb is az országra nézve a függetlenségi párt politikai reputációjának komolysága, — de a függetlenségi párt nézve ez a kockázat a legeslegnagyobb.

BELFÖLD

Az ujoncozás elhalasztása. A katonai javaslatok vitájáról irva, nemrég jeleztük előre, hogy ha az obstrukció következtében az ujonctörvényjavaslat kellő időben nem lehet törvénynyé, a kormány el fogja halasztani az ideai ujoncozást. Ez most megtörtént. A hivatalos lap ma reggeli száma közli báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek erre vonatkozó rendeletét, amelynek főbb részei a következők:

Minthogy a folyó 1903. évben kiállítandó ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslat az országgyűlés által a kellő időben és mindeddig meg nem szavaztatott s így most már nincs kilátás arra, hogy az ideai fősorozás a már fölterjesztett ujoncozási utazási és működési tervek alapján a folyó évi március 1-ével megkezdhető s a véderőről szóló 1889. évi VI. törvény cikk 37. §-ában megjelölt rendszerinti időszakban végrehajtható legyen, az 1903. évi ujoncozási előmunkálatok foganatosítása tárgyában márt 1902. évi szeptember 13-ról 70.000/VIII—a, szám alatt kiadott körrendeletnek kapcsában és a minisztertanács határozata alapján elrendeli a miniszter, hogy az ideai fősorozás egyelőre és további rendeletig elhalasztassék, amiről a sorozójárási tisztviselők azonnali közhírrejtétele végett haladéktalanul értesítendőek.

Miután azonban a folyó évben kiállítandó ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslat a törvényhozás által remélhetőleg ahként és oly időpontban fog elfogadtni és törvényerőre emeltni, hogy annak alapján az elhalasztott ezidei fősorozás a folyó évi április 1-től május 31-ig terjedő időszakra alatt végrehajtható lesz, emélfogva s az előbb említett rendelet kapcsán felhívja a miniszter a törvényhatóságot, hogy a folyó évi ujoncozási, utazási és működési tervezeteket az illetékes hadkiegészítési kerületi és honvédkiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg újból és oly módon állapítsa meg, hogy az ideai fősorozás a folyó évi április hó 1-től május 31-ig terjedő időtartam alatt legyen foganatosítható.

Az ujoncozási hirdetések azonban előkészíthet és végett az összes járási tisztviselőknél kellő számú példányokban már most elküldendőek, azonban azzal a hozzátétellel, hogy a névjajstromokban, valamint az ujoncozási hirdetésekben is a sorozási na-

hüvelyk-mérővel, minő fákat, minő bábuszokat kell kifűrészelniök: colóperő sulykokat szerkeszteniem, fogaskerekeket, lapátoskerekeket alkotnom.

(Folytatása következik.)

Farsangi prédikáció.

— A Budapesti Napló eredeti íráscája. —

Írta: Fényes Samu.

Szerelmes atyámfiai!

A farsang kedvéért nem szólítalak benneteket igazi neveteken gyűlöletes atyámfiaimnak, bátor még farsang ivadján is nyomorúsággal van teli a lelketek, mely megöli ajkatokon a vidám nevetést.

Mert sokat tanultatok, atyámfiai, ezer évek óta, amit azelőtt nem tudtatok, de elfelejtettek egyet, amit tudtatok — a vidámságot.

Az ember lelke mély, mint a tenger s mint a tengernek, vannak csodái, szörnyetegei, apró aranyhalaszkái — és játszi fodrozatos, sugaras, szivárványos szép ruhája. Elrejtí szörnyetegeit, mintha el volnának temetve mélyében, idéltlen csudáit se mutogatja, csak igéző mosolygását, vidám kacagását mutogatja, mikor jó kedve van.

A léleknek is megvannak az ő idéltlen csodái, szörnyetegei, aranyhalaszkái, s aki ért a halászhálhoz, az gyakorta ki is fog egyet-egyét. De mosolygó vidámságát elveszítette. Sekély lett s így nem tudja szörnyetegeit mélyébe temetni, de gyakorta lehangosabb, legszilajabb kacagásába s belevicsoritának.

Pedig az életnek virága a vidámság, de csak mély lelkéből sarjadzik. Hajdan ifjú lelkében is viragzott, — mikor még szürke haj alatt is ifjú maradt a lélek — hajdan volt öreg is, aki dédelgette, ha nem is volt eleven, de mégis virág maradt, mint amelyiket imádságokönyv lapjai között őriztünk meg. Mert volt a léleknek sok édes reménye, sok boldogító, másnak ártalmatlan látománya, mohóság híján való virága... hittünk önmagunkban, mert az embereken hittünk, láttuk nagyokat a hazát, diadalmaszkodónak a jót, mert magunkat harsos, bátor, magokfelejtett küzdőknek láttuk, akik eszmőr híján élveztük az életet, mint ahogy a farsang bohóságát kellene élvezni... hisz lehet gyönyörködni rágyogó szemekben, eperekakban, anélkül, hogy feltámi akarnók. Megvetettük a silány örömeiket, mert az elérhetetlen után vágytunk.

Ma pedig a törpe bálványokat imádjuk. Ezek az apró bálványok, melyek minket is törpítene, hisz az ember imádata tárgyával nő. Szemünk megtanulta a nézést, fel a hegy legmagasabb csúcsáig, — mégis a göröngyök közt botorkálunk. A kenyér nehéz hajszája kiírja belőlünk a virágot, ábránd, álom meghalt, első tettünk az életben, hogy eltemessük, ha megszületett bennünk, hogy aztán sirhalmán tapossunk. A régi, dali táncosbóli mi lett? Táncol még ma is, de csak ha virágokon tapodhat.

Csodálatos dolgokat szemlélték szemeim, valahányszor beléd akartam tekinteni, te haborgó, fodros tengerszin, melynek lélek a neve. A sekélységben is mélység lakozik és sok örvényed olyan, hogy akár a gyermek is átláthatja. Csak gyermekeségedet el ne temetted volna! És hiába bizonyítgatom, hogy még mindig futkosol pillan-

gók után, futkosol, de csak azért, hogy megnyomorítsad s himporát letöröld, ha megfogtad. Mióta az apró bálványok nyüge kötöz, árucikk lett minden, ami élet és ami ez életnek a kenyere, aprólékos voltatokban egyenlővé kapaszkodtok, hogy meg ne lássák köztetek azt, ki kapaszkodás nélkül is annyira kimagaslik — az egyént.

Ekképp lett belőletek, szerelmes atyámfiai — csöcselék.

Böles volt, ki megmondta, hogy a csöcselék az, mi nem volt fiatal soha, 5000 éves, ezer-gyomru szörnyeteg, mely éhes és falánk örökösön, kaján, irigy, temetőre áhítózó és egyforma e sártekének minden föltaján. Nem voltak álmai soha, csak sírgödrei, melyeket azoknak ásott, kik nem imádták törpe bálványait.

Szerelmes atyámfia, akarsz ismét erős, vidám, boldog lenni? Tanuld megvetni a törpe bálványokat. Törpe bálvány mindenik, melyet a csöcselék imád. A megvetésed írja körüléd a gázt, mert láthatatlanná törpíti a gázt. És mikor az láthatatlanná törpül, — te emelkedel, nagygya, erőssé léssz, mert kevesedmagaddal maradsz, mint ama óriások, kik az Osszát gördíték a Péliónra, hogy megostromolják az eget. A nagy megvetésed, mely törpíti a törpéket, teszen téged óriássá.

Es ha óriásnak látod egyszerre magad, a farsang derűs vidámsága újra lelkedbe költözik, mert a vidámság a tisztaság átérzése és tisztának érzed magad, ha a gázt nem látod.

A nagy megvetés az a böles, amelyben lelked új életre születik, ez az az élőfia, amelyen az élet kenyeret tenyészik.

És tudod-e, mi az élet kenyere? A szeretet, — az a nagy, megváltó szeretet, mely nem érez

pok csak akkor lesznek kiteendők és a hirdetmények csak akkor lesznek kiügyesztendők, ha az ujoncállás fogantatásáról szóló körrendelet már kiadott.

Gulner Gyula üdvözlése. Jászberény város képviselőtestülete vasárnap tartott közgyűlésén elhatározta, hogy Gulner Gyula belügyi államtitkár üdvözlő királyi kitüntetésébe alkalmas. E határozatról *Konczek István* polgármester levélben értesítette az államtitkár.

Az egyes adók reformja. A pénzügyminisztériumban évek óta készült elő az egyes adók reformja, melyre nézve rengeteg adatgyűjtemény áll a kodifikátorok rendelkezésére. A M. N. értesítése szerint az egyes adók reformja ki fog terjedni az egyes adók kezelésére is. Főként a községek adókezelésének terhein fognak nagy mértékben segíteni az újítások révén, mert a községek adókezelés tekintetében van a legtöbb nehézség. Egyes községeknek pedig az adókezelés éppenséggel ki nem elégítő, amit bizonyít a sok bírságolás és tegyelmi megtorlás, melyet a községek adóhálójának ellen alkalmaznak. A községekben az adóhálójuk miatt a végrehajtást a községek és körjegyzők vezetik, akik emiatt számos kérvényt nyújtottak be a kormányhoz, hogy ezt a terhes munkát vegyék le a vállalkóról és bízzák más, alkalmasabb közegekre. Az adószedés megbénítja a községek előjáróság egész tevékenységét, mert ez annyi sok terhes munkával és felelősséggel jár. A községek előjáróság, nevezetesen a községek és körjegyzők munkaköre pedig más, közigazgatási teendőkkel folyton szaporodik. Mindez sürgőssé teszi a közadók kezelésének reformját, melylyel a pénzügyminisztériumban is serényen foglalkoznak és az ügy már meglehetősen közel van a megvalósuláshoz. A nagy gondal készülő reformjavaslat-tervezeteket nem sokára befejezik.

A magyar-horvát pénzügyi egyezmény. A magyar-horvát pénzügyi egyezmény megkötésére kiküldött magyar országos bizottság választásának a horvát-szlavon országos bizottság 1902. április 18-án kelt üzenetében ma tették közzé. Az üzenet, amely *Falk Miksa* munkája, czúttal is rávall azokra az előkelő kvalitásokra, amelyek a magyar publicisták fényes és dínmottu nesztorának hasonló dolgozatait elsőrangú politikai íratékaik avatják. Főbb pontjaiban a nuncium ezeket tartalmazza:

A horvát üzenetben foglalt kívánásokat a választású két csoportra osztja. Az egyik horvát-szlavon országos bizottság feladatát célozza, hogy az országos bevétel, amelyek addig Magyarország javára voltak az elszámolásba beállítva, ezután a horvát-szlavon országos bizottság rendelkezésére kerüljenek. A másik csoport a közös kiadások apasztatását célozza, úgy, hogy egy rész a közös kiadások sorából kivételként és egyedül Magyarország terhére irassék.

Mindkét csoportot összefoglalva, annak pénzbeli eredménye nem lehet más, mint jelentékeny telemelése annak az összegnek, mely horvát-szlavon országos bizottság rendelkezésére kerüljön levonandó és az országos autonóm szükségleteinek fedezésére fordítandó, másfelől pedig Magyarországának az eddigieknél még nagyobb megterhelése nemcsak akkor, ha az eddigi 44 százalékos jövedél is fenntartatik, hanem még akkor is, ha ezen százalék valamivel leszállítatnék. Horvát-

lövist, — az élet apró gyötrelmeit, ostobaságait, vetélkedéseit — egynek, örökösnek látja az életet öökéttől örökéttig, mert ott látja magát minden picike sugárban, mely valaha csírárt költött, minden kovászbán, mely valaha megerjesztette a poshadni indulót.

Nem a bűnbánatra csábítlak én benneteket, — a szörűsüha és tetet kínzó szeges őr a sátán orvossága, mert nyug, mert apró szenvedés, mert a halál szerzása, ékesenszólása. En az öröme, a lélek igazi vidámságára szeretnélek csábítani benneteket, mert ez az öröklét. Lélek és szeretet lakozott abban a kis sugárban, mely először bevilágított, a napról elszabadulva, e sárteker, — öröklét sugár, mert ez az élvídim kacagásotokban, szemetek mosolyában, elmétek szikraiban, szavam zengésében, a szeretet csodáiban és ez fog élni s hatni minden csirában, mely kihajt a kezünkvetette magból per aeterna aeternorum.

Nem rövid ez az élet, csak apró fejezete az öröklétnek, de maga is öröklét, mert se eleje, se vége. Miért akarjátok erőnek-erőjével végössé tenni, ami végtelen?

Tudjátok, mi léssen a farsang igazi vidámsága? Ha úgy tudod élvezni a percet, mint az öröklét egy fejezetét, ha úgy látod enlekedet, mint a világitó, magotszülő nap egy darabját, to nem volnál, ha amaz nem létezne, amaz se lehetne teljes te nélküléd...

De a farsang eme deris vidámsága magas helyen virul, a nagy megvetés lajtorjáján lehet csak hozzájutni és a nagy megváltó szeretet kinos gyönyörein át...

Szlavonországok rendelkezésére tehát az eddiginél jóval nagyobb összeg bocsátassék oly költségek fedezésére, melyeknek megszabása kizárólag Horvát-Szlavonországok tetszésétől függ, holott ezeknek az országoknak az ugynevezett belgazgatási szükségletei már a multban is sokkal jobban voltak doláva, mint az anyaország hasonló természetű szükségletei. Magyarországot pedig a horvát-szlavon részről proponált új elszámolási mód következtében a nagyobb megterheléséi időben érné amidőn az ugyis a kvóta telemelése és a közösügyi költségeknek folytonos fokozódása következtében a terheknek általa el nem hárítható emelésével látja magát szemben.

A magyar országos bizottság nevezte szerint tehát az alternatíva úgy áll: vagy fenntartatik. apróbb eltérésektől eltekintve, de nagyban és egészben az 1868! XXX. t. c. 12. szakaszán alapuló elszámolás mai módja, annak a kedvezménynek lenntartása mellett, amelyet a 18. szakasz tartalmaz, vagy pedig Magyarország és Horvát-Szlavonországok közt közös egyetértéssel új elszámolási mód állapítatik meg. de akkor a 13-ik szakaszban foglalt kivételes kedvezmény elcsik és Horvát-Szlavonországok arra kötelezik magukat, hogy ók az új elszámolási mód szerint a közösügyi költségekkel ráok eső részt minden körülmények közt a maga teljes összegében megfizetik és csak jövedelmeknek ezentel még fennmaradó részét fordítják belsüközeteik fedezésére.

A választás után a horvát üzenetben foglalt részletes követelésekkel foglalkozik s a legtöbbre az a megjegyzése, hogy a szóbeli tárgyalás során sikerüljön log a megegyezés. E követelések legtöbbjére a magyar bizottság különben már 1901. február 17-iki üzenetében felelt.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek, továbbá a bankok és biztosítói-társaságok, végül az ezeknél a nyilvános számadásra kötelezett társaságoknál alkalmazott adóügyeit a közös törvényhozás által alkotott törvények (1875. évi XXIV. és XXIX. törvények) szabályozzák és a horvát-szlavon országos bizottság e tekintetben teendő törvényjavallatát szükséges voltának kimutatására semmiféle okot felhozni nem tudott. Ellenben a magyar országos bizottság készen nyilatkozik még ma is beleegyezni abba, hogy a vasuti és gőzhajózási vállalatoknál szedett bélyegilletékek, valamint az 1875. XX. törvényben alapuló szállítási adóra vonatkozó átalányösszeg a legutóbbi 10 év bevételei alapján újól kiszámíttassék. Ugyanily készséggel fogadja a magyar bizottság azt a javaslatot, mely az osztály-sorsjáték jövedelmében való részesítést illeti; az osztály-sorsjáték jövedelméből Horvát-Szlavonországra 182,000 korona esnék.

A postatakarékpénztár üzleti fölöslege az 1903. évi előirányzatban rendes állami bevételeként jelentkezik először, amiből felváltólag az e címen mutatkozó teljesleges bevétel az 1903. évre vonatkozó leszámlolás alkalmával önérthetőleg figyelembe fog vétetni.

A fogyasztási adók terén mutatkozott a legnagyobb eltérés a két bizottság fellogása között, de a magyar bizottság kimutatta itt a horvát bizottság tarthatatlan álláspontját. A magyar bizottságnak a horvát nunciumban foglalt többi követelések ellen is van kilogása, de azt a reményét fejezi ki, hogy a szóbeli tárgyalás során sikerül a megegyezés s ezért kéri a magyar bizottság a horvát bizottságot, hogy cinéltsége után lépjen a magyar bizottság elnökségébe érintkezésbe a szóbeli tárgyalások módozatainak meghatározására nézve.

A horvát bizottság március elején ül össze, hogy a magyar választásúnetet tárgyalás alá vegye.

Ellenzéki pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as párt holnap déntán hat órákor értekezletet tart. Az értekezlet egy hónapnál tovább tartott betegsége után, *Kossuth Ferenc* fog elnökölni. — A néppárt csütörtökön este hetedél órákor tart konferenciát.

A tisztviselők fizetésrendezése.

Budapest, február 24.

Senki sem tudja ma még, mikor tárgyalhatja a képviselőház plénuma a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot, de a tárgyalás előkészítése ma megkezdődött a pézügyi bizottságban és ma már körülbelül tudni lehet a pártok álláspontját a javaslattal szemben. Érdekes, hogy minden párt elismeréssel adózik a régóta várt törvényjavaslatért a kormánynak, csak a néppárt jelentette be, hogy a javaslatot nem fogadja el, az a párt tehát, amely a kisember helyzetének javítását oly előszeretettel használja politikai céljára. Érezzük, hogy a néppártnak e rideg visszautasító magatartása a bosszu jellegét viseli magán, mert a magyar tisztviselői kar sohasem adta magát oda a nemzetközi társadalom egységét veszélyeztető olvek eszközéül.

(A törvényjavaslat a bizottságban.)

A képviselőház pézügyi bizottsága ma este félhat órákor *Falk Miksa* elnöklote alatt megkezdte az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek újabb szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A javaslat előadója *Hegedűs Lóránt*. A kormány részéről jelen voltak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László*, *Wlassics Gyula*, *Pécs Sándor* és *Láng Lajos* miniszterek, *Mohay Sándor* és *Grünstein Béla* államtitkarak, *Popovics*, *Azaméthi* miniszteri tanácsosok, *Halász* és *Tóth* osztálytanácsosok.

Napirend előtt *Szederkényi Nándor* szóvateszi

a fizetésrendezés indokolásának azt a pontját, amely a javaslatban foglalt emelésen túlterjeszkedő megterhelési törekvésekre nézve kijelenti, hogy azokért a kormány felelősséget nem vállal. Ezt a bizalmi kérdés felvetésének tekintti és így a kormány iránt bizalommal viseltetők a tárgyalások kritikától is elcsenek. Erre nézve felvilágosítást kér a kormánytól, valamint arra nézve is, hogy mi történik a vasuti tisztviselőkkel, akik ebből a javaslatból kimaradnak? Végül a márciusi terminusra nézve, amelyhez 3 millió korona sorsát köti a kormány, szintén felvilágosítást kér.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy a tárgyalások bírálatát hallott megjegyzések az indokolás léleartéséből származhatnak. Ellenben a kormány kötelessége megállapítani a határt, ameddig pézügyi tekintetben a felelősséget elvállalhatja. Majdnem 10 millió teherrel van szó e javaslatban és ha itt a kormány nem foglalna állást kötelességet mulasztana. Ez a pontja az indokolásnak nem a bizottsági tagoknak szól, hanem azoknak a szerelen követeléseknek, amelyekkel találkozunk. Múltányos javítás pótlás elől senkinek sincs eszégbán elzárkózni. Ami a vasuti tisztviselőket illeti fizetésemelésükre a szükséges összeg fel van véve, csakhogy a rendezés nem e javaslatban történik, hanem rájuk nézve külön. A 3 millió koronára vonatkozó rendelkezésre nézve emlekezett azokra, amiket ebben a tekintetben már választott Komjáthynek és ami egyedül a számviteli törvénynek tolyománya.

Rakovszky István a 3 millió koronára nézve azt javasolja, hogy a javaslattal, más ügyek tárgyalásának megszakításával, pár nap alatt végezzenek. *Komjáthy Béla* emlekezett arra, hogy a pézügyi bizottság a 3 millió korona szétosztására nézve már határozott.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy a pézügyi bizottság állástoglalása abban a tekintetben történt hogy a fizetés rendező javaslatát még a mult év tolyamán a törvényhozás elé kerülhet. Ez a feltevés nem vált be, még pedig annál a rengeteg munkánál tolyva, amelyet a javaslat okozott. Törvény nélkül pedig lehetetlen volt e három millió felett diszponálni.

Szell Kálmán miniszterelnök e vitára csak pár megjegyzést tesz. Amikor a pézügyi bizottság állást foglalt akkor a fizetésrendezésre az volt a terv, hogy azt successive fogják megvalósítani, amint azt a trónbeszéd is kiemeli. Ez, ha jól emlékezik, kitövezést nyert magának a pézügyi bizottságnak a jelentésében is. A javaslat, mely előttünk van, a tokozatos fizetésjavítás elvét elejtette és helyett egyszerre az egész vonalon életbelepteti a fizetésemelést. Ez olyan lényeges dolog, a tisztviselőkre annyira fontos, hogy a kormányt kiigósolt intézkedést teljesen igazolja. (Helyeslés.) Ami végül *Rakovszky* megjegyzését illeti, arra csak azt teheti, hogy ebben a tekintetben határozni nem a pézügyi bizottság hanem a képviselőház van hivatala. (Helyeslés.)

Hegedűs Lóránt előző részletesen ismerteti a javaslatot, s fejtegetéseit a következőkben összegezi: A fizetési fokozatoknak 1893-ban törvénybe ígaltolt (porosz) rendszerre állta a tíz éves próbat, az ellene emelt általános aggályok nem teljesültek, sőt évenként kiterjeszhetőnek mutatkozott e rendszer, ami azért is nevezetes, mert a külföldi törvényhozások e rendszert fogadják el a modern állam szerkezeté gyanánt. Két irányban kell most e rendszert tovább építenünk: a fizetések emelése és az automatikus időszakos előlépés behozatala által. Mindkét reformnak előző kimutatja parlamenti előzményeit. A fizetés-emelést indokolja a külföldi példa, az élelmiszerek drágulása, s idetartoznak a hivatalnoki mozgalmak, melyeket rövidesen ismertet. A fizetésemelés mérve tekintetben számításokat tesz az irányban, hogy a 11 főlélelmiszernek ára Ausztria városában valamivel drágább, mint nálunk. Ezután a fizetés-emeléseket ismerteti és összeállta az 1893. évi fizetés-emelést és a mostani tervezetet, arra az eredményre jut, hogy e kétöt összeolgalva, az 1:93. előtti állapottal szemben átlag összes tisztviselőinknek fizetését 30%-kal emelték, a két legalsó osztály pedig 40% és 50%-kal. Az automatikus előlépést rendkívül üdvönsnek tartja, felsorolja ennek az elvnek külföldi haladását (Poroszország, Bajorország stb.) és vázolja az előálló előnyöket, melyeket tetemesen fokoz az (ami 1893-ban nem történhetett meg), hogy most az egész reform egyszerre lép életbe. Ezáltal tisztviselőkarunk tervezésien beosztatható jövedő életmódját. Ellenben az alsó fizetési osztályba tartozó tisztviselők elömenetelének jobb elrendezése most még nem oldott meg s a bürokratizmus apasztása által elérhető megtakarítások erre lennének fordítandók. A fizetési fokozatokból kivételként az egész tanítószemélyzet, amely re. ormat maguk az érdekeltek is korszakalkotónak tartanak. Viszont külön nehézség állott elő a bírákra nézve, ami 1893-ban Poroszországban is bekövetkezett ugyanezen újítás alkalmával. Az előadó szakaszoként kimutatja a javaslatba felvett múltányos elveket és kiemeli, hogy a javaslat mintegy tíz kisebb szolgálati reformot foglal magában. Hiányzik ezek közül a községek pótdók kérdésének megoldása, valamint hiányzik még és szükségesnek látszik a pézügyi pénzkezelő tisztviselők óvadéka elengedésétől való gondoskodás. A beérkezett kérvényeket az egyes szakaszoknál tolyva ismerteti. Végül a javaslat pézügyi hatását a következőkben mutatja be: A M. A. V. tisztviselőin kívül (kiknek köző javításul a költségvetésbe 1,800,000 korona van felvéve) a fizetésjavítás 1903-ban 17,900,000 koronából megterüli. 1904-ben az egész összeg tolyva terheini az államháztartást, mintán az 1903-iki költségvetésben kitüntetett 4 millió szolgálati díj akkor nem lesz előirányozható; ehhez még hozzá kell adni az erdőzetnél szükséges 250,100 korona összeget és a nyugdíjak várható emelésekét. E nagy terhek egyrészt saját sanyukkal kényszeríteni fogják az államot a fölösleges állások megszorítására, másrészt a végső határt

jelzik, ameddig most el kellett mennünk a nagy állami szempontok nevében. E nagy szempontok és 51.200 tisztviselőnek az érdeke az, amelyekért a javaslatnak elfogadását kéri. (Helyeslés.)

Vörös László a házszabályok értelmében kér szót, amit indokol azzal, hogy évek óta a tisztviselők mozgalmának az élén áll, eltekintve attól, hogy maga is érdeklődik a tisztviselők sorsa iránt. Álláspontjában csak arra szorítkozik, amit az állami tisztviselők felhozhat a javaslat alkalmából. A javaslat közzététele után a tisztviselők egyesülete tárgyalta azt és kimondta, hogy nagyon és egészenben a javaslat megfelel az igényeknek és hálás köszönetet mondott a javaslat benyújtásáért. Parciális gyűlések még vannak ma is, de az egyesület ezekkel nem azonosítja magát, mert nem akarja akadályozni a javaslat törvényerőre való emelkedését. Az egyesület a maga kérelmét három pontban foglalja össze. A IV—XI-ik osztályba sorozott tisztviselők fizetésére nézve az Ausztriában életpéldételt fizetési osztályokat vették alapul, de a három alsó osztályban kisebb a fizetési tervezet, mint Ausztriában. Erre a három osztályra legelőször a sérelmet s kéri a 1600 koronás minimum kimondását és a holnap benyújtandó memorandumot majd figyelemre méltán. Másodsor az előléptetési viszonyokra nézve azt kéri a tisztviselői kar, hogy öt év alatt egyenlően osszassanak be a tisztviselők az egyes fizetési osztályokban. A harmadik kívánság a három millió koronára vonatkozik és olyan intézkedést kér, hogy ez a három millió megmaradjon a tisztviselőknek, miután a törvény ezt a három milliót már megszuvalta nekik. Kéri a szempontok és a holnap benyújtandó memorandum figyelembevételét.

Kossuth Ferenc sajnálattal látja, hogy az állam nagy áldozatot készíti hozni, amely még sem fogja kielégíteni a tisztviselői kart, amit a már beérkezett nagyszámú kérvény is bizonyít. Ez az elégedetlenség onnantól ered, hogy a tisztviselők egész kategóriájára nézve a javaslat nem tartalmaz igazságos intézkedést. Ezt csak néhány példával fogja egyelőre bebizonyítani. De mielőtt ezt tenné, nagyon helytelenül, hogy azon hosszú idő alatt, amióta a törvényjavaslat készül, nem találta a kormány időt a szolgálati pragmatika megállapítására, úgy, hogy erre vonatkozólag egyidejűleg terjeszse be a javaslatot a fizetésemelést célzó javaslattal, mert csak akkor tudhatnánk tényleg, hogy mennyire bírjuk javítani a tisztviselők fizetését, ha a szolgálati pragmatika megállapítása folytán tudnánk, hogy milyen lesz a végleges tisztviselői státus, mert kétségkívül igaz az, hogy jobb kevesebb számu, de jobban fizetett tisztviselőkkel dolgozunk. Nagyon hátrányosnak tartja az az, hogy a miniszteriumokban ugyiszlóval egy dupla szeries hivatalnok sereg van, a nem szakemberek mellett a tanácsadó szakemberek; ez a dupla szeries-rendszer sehol a világon nincs, csak nálunk, s ha ezen segítenék, a megzabolkodott összegből lehetne a hasznosan működő hivatalnokok helyzetét javítani az adózók kisebb megterhelésével. Egy nagyon elítélendő fellöngést tapasztal szóló abban, hogy a szakemberek s kivált a technikus szakemberek rendszeresen hátrébe szorítottak. Így van a javaslatban is. Például a mérnöki kar a X. fizetési osztályban kezd, ahol 12 évet tölt és 24 év után juthat csak el, ha eljut, 3600 korona fizetéshez, tehát pariárák lettek minden egyetemi oklevéllel bíró állami tisztviselők közt. Még a tanárok közt is azok, akik mérnökök, leszorítottak, így a felső ipariszkolai tanárok, akik közül a szaktanárok oly kvalifikációval bírnak, min a műegyetemi tanárok, mégis csak most jutnak vissza ahhoz a fizetéshez, amelylyel az 1879-ben megállapított iskolába kinevezett tanárok megindultak. Huszonegy év lefolyta után tehát fizetésjavítás helyett visszajutottak oda, ahol 1879-ben voltak. Nagy igazságtalanság, hogy közülük azok, akik 3600 koronával indultak meg pályájukon, 400 korona működési pótlékok élveznek, tehát 4000 korona fizetésük volt. Most, 24 évi szolgálat után, nem jutnak el a VII. fizetési osztály 3-ik fokozatába, holott ma tényleg a fokozatoknál megjelölt fizetés élveznek. Épp ilyen nagy igazságtalanság az, hogy a rendes néptanító 600 koronát, a segédtanító 400 koronát élvez, a legutolsó fokozati szolga pedig szintén 600 koronát és vannak 1200 koronát élvező szolgák is, kiknek szolgálata állami szempontból nem oly fontos, mint a tanító. Az is igazságtalanság, hogy pl. a protestáns lelkész államilag kiegészítelt fizetése 1600 korona, egy rendőr fizetése szintén 1000 korona. Ezzel szóló nem a szolga és a rendőr fizetését sokalja, hanem a tanító és lelkész fizetését kevesli. Ezek a példák bizonyítják, hogy olyan igazságtalanságok vannak a javaslatban, amilyenek természetesen nagy visszatetszést szünelnek és igen sok tisztviselő-kategória érdekei sérteve lévén, elégedetlenséget szül megelégedés helyett. A részleteknél ki fog terjeszkedni az igazságtalannul süjtött tisztviselői kategóriák érdekére, de ismétli, hogy nagyon kifogásolandó az, hogy a szolgálati pragmatika nem lett egyidejűleg betervezve, mert ezzel valószínűleg, ha nem is mindjárt, de később az adózó polgárok terhe is csökkenne, mert a tisztviselők száma apadna, bár a meglévő tisztviselők fizetési javításának. A magyar tisztviselőkre szivesebben áldoz, mint a közös hadsereg és inkább erre fordítja az adózó polgár pénzét, mert csak megélhetésre képesítet tisztviselőt várható a jó közigazgatás, a jó igazságszolgáltatás és az állami funkciók minden teljesítésének javulása. A törvényjavaslatot eldobja.

Szeferkényi Nándor az előtte felhozott kérvényekre való tekintettel jobbnak tartaná, ha a bizottság a javaslatot visszaadná a miniszternek, hogy dolgozza át a kérvények szellemében. De mégsem óhajtja visszaadni a javaslatot, mert azt látja, hogy a kormány ebben a formában terjesztésbe ismét, ekként a javaslat később lépve életbe, a tisztviselők még rosszabbul járnának. Ennek folytán a törvényjavaslatot általánosságban eldobja és pedig abban a reményben, hogy a bizottság méltányolni fogja a

3-4 ezer forint között váltakozik. Eddigélég több, mint száz — ha jól emlékszem; 106 — olyan bíró volt, akiknek összes illetményei 1800—2000 forint között mozgott; a jövőben pedig csak 40 egynehány olyan bíró lesz, akiknek illetményei 1700—2000 forint között váltakoznak. Itt ugyan visszaesés mutatkozik, de ezzel szemben tekintetbe kell venni, hogy az előléptetés kedvezőbb lesz és hogy az eddigi pótlékok szintén beszámítottak a nyugdíjba. Így tehát a fizetésrendezés folytán a budapesti bírói kar is jobb helyzetbe jut, az eddigéig magasabb fizetésű bírák ülnek majd a bírói székekben. Be lehetett volna ugyan egy másik rendszert, a pótlékok rendszerét homi, aminek azonban nagy hátránya lenne, mert először is beállana az az anomália, hogy például egy VII. fizetési osztály első fokozatában levő bírora nézve a táblai bíróvá való kinevezetés nem járna fizetésemeléssel, sőt mondhatnánk, ha kicsiségre akarnék kiérni, hogy az első évben a szolgálati díj egy kis veszteséggel záródna. De káros lenne ez a rendszer a budapesti törvényszékek színvonalára is. Itt a bírói kar megosztosodnék, mert senki sem akarna a vidékre menni. A budapesti törvényszékek nézetem szerint az egész ország igazságszolgáltatásában előkelő helyet kell elfoglalnia, mert én úgy képelem, hogy a budapesti bírói karnak exellálnia kell; ha pedig ez a bírói kar megosztosodik, az az egész ország igazságszolgáltatására káros lenne.

Tudom, hogy vannak azon bírák között, akik nem lépnek a VII. fizetési fokozatba, olyankor, akik bizonyos sérelmet szenvednek. Pontolóra veszem, miképp lehetne ezt orvosolni; ez idő szerint erre módot nem tudok. Az önkös részdélő javaslat módnak az a hátránya, hogy az összes többi állami tisztviselő is ugyanezt kívánnák, ami pedig ugyabn szyles terhet róta az országra. Legyenek meggyőződé, hogy én jóindulattal fogadom óhajaikat s az így állásának figyelembevételével megfontolva, tárgyává fogom tenni. Ma még nem mondatom, mennyiben és mily alakban teljesíthetők e kérelmek, de meg lehetnek győződve, hogy amennyire csak lehetséges, rajta leszek, hogy e bajokon segítsünk és hogy az önkös ügyét teljes jóakarattal viselem szívenem.

A miniszter ezután még a budapesti törvényszékek jegyzői karának küldöttségét fogadta, amelyet szintén arról biztosított, hogy azon lesz, hogy az új törvény rájuk nézve sérelemmel ne járjon.

(Küldöttség az igazságügy-miniszternél.)

Ma délelőtt fogadta dr. **Ploss Sándor** igazságügyminiszter a budapesti királyi törvényszékeknek **Rabár** Endre országgyűlési képviselő által vezetett küldöttségét, amely a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában a mult vasárnap tartott értekezlet határozatait közölte a miniszterrel. **Rabár** Endre országgyűlési képviselő kérte a minisztert, hogy a budapesti törvényszéki bírák kérelmét fogadja jóindulattal, majd a bírói karnak nemzeti, társadalmi és gazdasági szempontból való nagytalonságu hivatalos hangsúlyozta. A küldöttség tagjainak bemutatása után **Jamcsék József** törvényszéki bíró pontonként terjesztette elő megbízói kívánságát.

Kifejtette, hogy a javaslat nézetük szerint szerzett jogaiktól fosztja meg a budapesti bírákat, úgy, hogy azoknak helyzete a javaslat törvényerőre emelkedése esetén rosszabbodna. A javaslat alaprendszerét ugyan igazságosságnak tartja, a budapesti törvényszéki bírák azonban a reáuk vonatkozó rendelkezések folytán hosszú időre nemcsak magasabb fizetést nem kapnának, hanem még az eddigéig is kevesebb fizetésük volna, amihez még az előléptetési kiállítások rosszabbodása is járulna. Kiemeli különösen, hogy a most érvényben levő törvényes intézkedések szerint a törvényszéki bírák mindjárt a VIII. fizetési osztály 2. fokozatába nevezetnek ki, míg az új rendszer szerint csak azon osztály 3. fokozatába és csak négy év múlva élvezhetnének némileg magasabb fizetést, amit számszerinti adatokkal is illusztrált.

Ploss Sándor igazságügyminiszter erre a következőképpen válaszolt: Igen örülök, hogy hozzáam fáradság és óhajait velem közölték, mert annyi panasz hangzott el ezen javaslat miatt, amelyek tartalmának éppen nem felelek meg, hogy valóban öröm fog el, midn ezeket az önkös részdélő nem hallom. A hivatalnokok fizetésének szándékavott rendezése senkire nézve sem lehet hátrányos, mert a kormány gondoskodott róla, hogy az eddig élvezett illetmények minden hivatalnok ezután is megkapja. Az illetmények leszállításáról itt tehát szó sem lehet, kivéve talán a szolgálati illetményt, amely azonban a nyugdíjban bususan megtérül. A fizetésrendezésről szóló törvényjavaslat általában véve osztrák minták után készült és nem lehet kívánni a magyar államtól, a magyar társadalomtól, hogy nagyobb terhet vegyon magára és rójjon polgáraitra, mint a nálunk jóval gazdagabb Ausztria. A hivatalnokok köréből különben mindig az az általános panasz hangzott fel, hogy kevesebb a fizetésük, mint a szomszédos Ausztria hivatalnokainak és előbb alig nyilvánult más kívánság, mint hogy e tekintetben is a paritás helyreállítsák. A budapesti bírák helyzete tehát egészen véve meg fog egyezni a bécsiéivel, mert az ottani működési pótlék a mi lakbérünket helyettesíti. Ezen pótlék az egyes fizetési osztályokban ugyan valamivel magasabb, mint nálunk a lakbér, ez azonban a bécsi lakásvizonyokban leli magyarázatát, amelyet a javaslat is tekintetbe vesz, mikor a Bécsben székelő magyar hivatalnokknak is e címen magasabb pótlékokat biztosít. Készségtelen, hogy a fizetésrendezés a budapesti bíráknak javára fog szolgálni. Meltöttségük szem előtt tartani, hogy eddig az elsőfolyamodásu bíróságoknál Budapesten csak 31 bíró volt a VI. és VII. fizetési fokozatban 3000—3400 forint illetményrel a jövőben azonban 90 lesz azon bírák száma, akiknek fizetés

3-4 ezer forint között váltakozik. Eddigélég több, mint száz — ha jól emlékszem; 106 — olyan bíró volt, akiknek összes illetményei 1800—2000 forint között mozgott; a jövőben pedig csak 40 egynehány olyan bíró lesz, akiknek illetményei 1700—2000 forint között váltakoznak. Itt ugyan visszaesés mutatkozik, de ezzel szemben tekintetbe kell venni, hogy az előléptetés kedvezőbb lesz és hogy az eddigi pótlékok szintén beszámítottak a nyugdíjba. Így tehát a fizetésrendezés folytán a budapesti bírói kar is jobb helyzetbe jut, az eddigéig magasabb fizetésű bírák ülnek majd a bírói székekben. Be lehetett volna ugyan egy másik rendszert, a pótlékok rendszerét homi, aminek azonban nagy hátránya lenne, mert először is beállana az az anomália, hogy például egy VII. fizetési osztály első fokozatában levő bírora nézve a táblai bíróvá való kinevezetés nem járna fizetésemeléssel, sőt mondhatnánk, ha kicsiségre akarnék kiérni, hogy az első évben a szolgálati díj egy kis veszteséggel záródna. De káros lenne ez a rendszer a budapesti törvényszékek színvonalára is. Itt a bírói kar megosztosodnék, mert senki sem akarna a vidékre menni. A budapesti törvényszékek nézetem szerint az egész ország igazságszolgáltatásában előkelő helyet kell elfoglalnia, mert én úgy képelem, hogy a budapesti bírói karnak exellálnia kell; ha pedig ez a bírói kar megosztosodik, az az egész ország igazságszolgáltatására káros lenne.

Tudom, hogy vannak azon bírák között, akik nem lépnek a VII. fizetési fokozatba, olyankor, akik bizonyos sérelmet szenvednek. Pontolóra veszem, miképp lehetne ezt orvosolni; ez idő szerint erre módot nem tudok. Az önkös részdélő javaslat módnak az a hátránya, hogy az összes többi állami tisztviselő is ugyanezt kívánnák, ami pedig ugyabn szyles terhet róta az országra. Legyenek meggyőződé, hogy én jóindulattal fogadom óhajaikat s az így állásának figyelembevételével megfontolva, tárgyává fogom tenni. Ma még nem mondatom, mennyiben és mily alakban teljesíthetők e kérelmek, de meg lehetnek győződve, hogy amennyire csak lehetséges, rajta leszek, hogy e bajokon segítsünk és hogy az önkös ügyét teljes jóakarattal viselem szívenem.

A miniszter ezután még a budapesti törvényszékek jegyzői karának küldöttségét fogadta, amelyet szintén arról biztosított, hogy azon lesz, hogy az új törvény rájuk nézve sérelemmel ne járjon.

(Az egyetemi hivatalok szervezése.)

A budapesti tudományegyetem tanácsa a közoktatásügyi miniszterhez intézett előterjesztésében külön foglalkozott az egyetemi hivatalok szervezésével. A tanács tavaly két felterjesztést intézett a miniszterhez a rektori, dékáni és kvesturái hivatalok organizációja tárgyában; konkrét javaslatot is tett a tanács az egyetemi tisztviselői állások rendezését alaposan motíválta. E felterjesztéseket megelőzte az egyetem közigazgatási és kvesturái tisztviselőinek a tanácshoz föltérjesztett emlékirata, amely feljeli az egyetemi adminisztratív szolgálat kérdésének egész anyagát.

Az egyetemi tisztviselői emlékirata széles alapon tárgyalja az egyetemi adminisztráció szervezésének hiányait, kiterjeszkedik a munkakörökre, a minősítésre, a javadalmaszóra s rámutat a bajok orvoslásának módjára. E emlékirat, amelyet a tanács magáéva tett, ismerteti a kolozsvári és külföldi egyetemnek adminisztrációját s konkrét adatok, tábellárs kimutatások alapján határozza meg az adminisztráció költségét. A tanács a közoktatásügyi és pénzügyminiszterekhez e memorandum tárgyalása után előterjesztést tett az egyetemi hivatali szervezet s a tisztviselők illetményrendezése ügyében. Az előterjesztés kiemelkedő pontjai ezek: A fizetési osztályokba sorolt egyetemi tisztviselői állások a *szolgálati cím és jelleg* tekintetbe vételével a vall. és közoktatásügyi m. kir. miniszterium központi személyzetével oly módon foglaltassanak összeleltészámba, illetve az egyetemi tisztviselők státuskérdései, *aequiparationális* irányelv mellett, a jog és méltányosság szerint oly módon rendeztetessenek, hogy a csoportosítás vagy osztályozás sem az előléptetésnél, sem pedig a magasabb fizetési osztályba való kinevezésnél ezental akadályul ne szolgájon. — A *magasabb közigazgatási szolgálati cím és jelleg* pedig nemcsak a központi szolgálatlételre való berendelés, de a helyi előléptetés rendszere mellett is adományozható a bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló 1891. XXVII. t. c. 27. §-ának analogiájára. — Az egyetemi tisztviselők tehát az *állami tanintézeti alkalmazottak* körébe nem sorolhatók, mivel az egyetemi tisztviselőknél idehelyezése azt a sérelmes állapotot eredményezné, hogy az egyetemi tisztviselő a fizetési osztályokba maradt állami tisztviselőitársával szemben elvesztené igényét a magasabb szolgálati címre és *jellegre*, magasabb fizetési osztályra, a tisztviselői előmenetelre, szóval mindama előnyökre nézve, melyekre a fizetési osztályokba sorolt állami tisztviselő igényt formálhat; másrészt pedig a tanintézeti alkalmazottak között nem lenne tanító, polgári iskolai, középiskolai, akadémiai, egyetemi tanár, hanem csak tisztviselő, aki teljes nyugdíjra nem harminc év, de negyven év múlva tarthat számat, s aki ezen negyven év alatt *egy és ugyanazon szolgálati címmel és jelleggel teljesíthetné nehéz hivatását*. Sőt ki lenne téve annak, hogy ugy, mint eddig, a fogalmazó szakbeli egyetemi tisztviselő is a minősítés és szakma szerint nem ekviparálható különböző segédhivatali és kezelő-hivatalnokokkal csoportosítottak egybe. A Rektor és Tanács, továbbá a kari dékánok szolgálatára olyan *fogalmazói és segédhivatali személyzet* rendeztetessenek, amely mind szakképzettsége és megbízhatósága, mind pedig az állás biztosított és előmenetelre reményt nyújtó volta mellett jól és gyorsan végezze nagytalonságu hivatalos teendőit, amely teendők következtetés és egyöntetű meztetésnek biztosítása s rektori és

dékáni, illetőleg elnöki méltóságok évenkénti rotációjára követhetnének is az egyetemnek elsőrendű szükséglete. Az alapelvek e megjelölés után a részletes javaslat s a megokolás erős argumentációja a szervezett egyetemi adminisztráció szükségességének és kulturális jelentőségének. A pénzügyi indoklás a szervezés finanszírozás alapjait is meghatározza. A szervezés és illetményszabályozás az 1898. IV. t. c. fizetési osztályait szünteti s az 1903. évi állami költségvetési előirányzattal szemben 6600 korona többletet igényel. A tárgyalás azzal levő törvényjavaslattal kontempál fizetési osztályok szerint pedig 20.800 korona többletet tesz ki. Ez oly csekély összeg, hogy nem lehet akadály a hivatali szervezetnek, mikor fedezeti források elegendő mértékben állanak rendelkezésre, amennyiben a tandíjaknak 5%-a a királyi 1860-ki elhatározási alapján a rektori és kvesturális tisztviselőik javadalmazására volt rendelve a régi tandíjrendszer idején. Ez 5% rendeltetésnek sohasem adott át, 1860-tól 1902-ig másfélmillió koronával növelte az államkincstár bevételeit. A tandíj 5%-a jelenleg 80.000—35.000 korona értéknek felel meg. E mellett a rektori és dékáni hivatalok, továbbá az egyetemi kvestura, hivatalos adatokból megállapítástalán, évenként legalább 30.000 korona bélyegilletékek gyártásáért az államkincstár jóvődelmét; az egyetemi tanrend, almanach, kollokviumi úrlapok, indexek és származási lapok eladásaitól is évenként 10.000—13.000 koronát szolgáltatnak be az államkincstárba az 1902. évtől kezdődően. E kiadványok elárulásából eredő jóvődelmet 1902. előtt az egyetemi hatóság saját házihasználatára fordította. A szervezés pénzügyi nehézségeibe tehát nem ütközik.

Az egyetemi hivatalok szervezése dolgában a tanács mostani előterjesztésében az előbbi argumentumok ismétlésével felhívja a közoktatásügyi miniszter figyelmét a tanács tavalyi javaslataira s az ott közölt alapelvekre, mert az eddigre be nem követhető szervezés ó létszám már 1860. július 12-én kelt legelőször elhatározásával rendelkezett el. egyenesen e óra jelölővén ki a befolyó tandíjak 5%-át és még hozzá oly megjegyzéssel, hogy ezen 5% a rendezésnek talán csak részben fedezésre lesz elegendő. Ez az 5%, amely a tandíjiszabályzatban 1900-ig változatlanul szerepelt, de rendeltetésnek sohasem adott át. A rektori, dékáni és kvesturális hivatalok jelenlegi összes tisztviselőinek fizetés- és lakbérleti etnénye csak 14.600 korona, amelynek majdnem háromszoros összegét az e személyzet által lebonyolított adminisztráció bélyegilletéke is meghozza évenként az államkincstár javára. Ny fedezeti viszonyok mellett kérelmeztek a rektori, dékáni hivatalok és a kvestura részére szükséges fogalmazói, számviteli és segédhivatali személyzetet oly módon, hogy az az államkincstárnak nemcsak hogy egy állásjébe sem kerül, de még, számszerűleg kimutatható, tiszta haszonnal is jár. A pénzügyi helyzettel is alaposan szombatot vetünk tehát akkor, — úgy mond az előterjesztés — amídon ismételn kijelentjük, hogy a múltbeli nemzetek kulturálisai is állandó összeköttetésben álló egyetem hivatali szervezettsége, mely az egyetem valódi céljaira is erős kihatással bír és bír, nem térhető tovább. Ebből szervezésről van itt szó; tehát amíg az állam más hivatalainál, ahol a kellő szervezet már régóta megvan — néhol csapnnyira, hogy a normálistas létezéséről folyik a tárgyalás — csak fizetésviselésről lehet szó: addig itt a díjrendszerről, vezetői hivatalokról előbb még kérdőni kell, mert semmi szervezet sincs e ként, ha a mi hivatalainkra vonatkozólag is megvizsgáljuk az 1893. IV. t. c. cikk kereteibe való alkalmazkodás, az nem jelentene egyéb, mint hogy az egyetem kormányzati teendőinek ellátásánál jóvőben is az egyetemi polgárokból újoncított díjnakszemélyre bennök utalva. Semmilyén önkormányzati testületől sem kívánható meg az, hogy a feltétlenül szükséges személyi és dologi szükségletek kielégítését, főleg ha a fedezetet önmaga teremti meg, a költségvetés modern kívánalmainak megfelelően, annál kevésbé tehát az ország első egyetemétől.

(Bírák és ügyészek.)

A salgórszegi bírák és ügyészek felhívást intéznek a bírói és ügyészi karhoz. Sérémeik vizsgálása után tömörülésre hívják fel kártársaik a következőkben:

Minden kir. bíróságnak és ügyészségnek bírái és ügyészei indítsanak megjelölt mozzamat a javaslat számtalan sérémeinek kimutatására, jogos igényeink érvényre juttatására, szerzett jogaink megóvására és a bírói és ügyészi kar méltóságának és tekintélyének megóvására céljából. Sérémeink megállapítása, panaszainknak és kívánalmainknak együttes megbeszélése és az illetékes fórum elé vitelle céljából tartunk Budapestben országos értekezletet s arra az értekezletre minden területen küldjön ki legalább 1—2 tagot. Felkérjük az országban levő összes kir. bíróságok és ügyészségek karát, hogy elhatározásukról minket és a többi bíróságok, illetve ügyészségek karát közzétesse és sürgősen értesítsen sziveskedjenek. Együttal felkérjük a budapesti kir. törvényszék bírói karát, hogy a mozzalomhoz csatlakozva az értekezlet megtartására alkalmas helyet és időt kijelölni s erre a szükséges előkészületeket megtenni sziveskedjék.

A kolozsvári elsőfolyamodású bíróságok és ügyészség tisztikara felhívásában azt mondja, hogy nem vehető a magyar bírói kartól és a javadalmazó tisztviselői személyzettől rosszszóval ha a javaslat némely intézkedéseinek megváltoztatását épp igazságszolgáltatási feladatához képest a következőkben kéri:

A törvényjavaslat 2. §-ának 3. bekezdése oda módosítandó, hogy: Az egyes fizetési osztályok magasabb fizetési fokozatába a XI., X. és IX. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőik az ugyanabban a fizetési osztályban eltöltött 3—5, a VIII—VII. fizetési

osztályba tartozó állami tisztviselőik a fizetési osztályban eltöltött 4—4 és a VI—V. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőik az ugyanabban a fizetési osztályban eltöltött 5—5 szolgálati év után lépnek elő. II. A javaslat 22. §-ának 1. és 2. bekezdése akként lenne módosítandó, hogy a kuriai bírói címmel és jelleggel felruházott vidéki törvényszéki elnökök, illetve a kir. táblai bírói cím és jelleggel felruházott törvényszéki és járásbírák és főügyészi helyettesek címmel és jelleggel felruházott kir. ügyészek az V. illetve VI. fizetési osztályban szolgálati idejüknek megfelelőleg a felsőbb fizetési fokozatokba való előléptetésben részesüljenek és ehhez képest a kuriai bírák illetve kir. ítéktáblai bírák és főügyészi helyettesek összlétszámába vételessen be. III. A javaslat 23. §-a akként volna módosítandó, hogy az új és régi fizetés közötti különbségben kívül a személyi és működési pótlékok figyelembe vételével lemerült különbséget is személyi pótlékként megadassék, nehogy azon visszás helyzet álljon elő, hogy a magasabb állásba kinevezett állami tisztviselő kisebb javadalmazásban részesüljön, mint korábbi alsóbb helyzetében. IV. A törvényjavaslat 40 §-ának első bekezdése után bekezelendő a következő módosítás: „Egyebekben az állami tisztviselőknél a jelen törvény életbe lépésekor az eddigi módon már elért fizetési fokozatuk érintetlenül hagyatik s illetve fizetési igényükre nézve olyan értéket tekintet, mintha azt a jelen törvényben előírt módon érték volna elő. V. A javaslat 49. §-ának 1. bekezdése oda módosítandó, hogy a kir. törvényszéki bírák, járásbírák és ügyészek összlétszámának 1/10 része sorozassék a VII fizetési osztályba. VI. A javaslat 50. §-a akként módosítandó, hogy a bírói vizsgát feltételező alkalmasságuk helyén azonnal bírósági jegyzőkké nevezendők ki. VII. A javaslat 53. §-a akként módosítassék, hogy az 1893. IV. t. c. 3. §. 2. bekezdése a) pontjában foglalt határozatok is továbbra érvényben maradnak.

Ezekben kívül kívánatosnak tartjuk, hogy a javaslatban nem foglalt következő rendelkezések is fölvegyessék: VIII. A VII. fizetési osztályba sorozott kir. törvényszéki és járásbírák és kir. ügyészek köztvetlenül ezen fizetési osztály 2-ik fokozatába nevezessenek ki. IX. A IX. fizetési fokozatba sorozott albirák és alügyészeknek e-n elnevezés megszűnik és jövőre az albirák és alügyészek fizetési osztályukban való meghagyásuk mellett kir. törvényszéki bíró, kir. járásbíró, illetve kir. ügyész elnevezést, míg a kir. járásbírók és kir. ügyészek vezeti „vezető járásbíró” és „vezető ügyész” elnevezést nyerjenek. X. A joggyakornokok segélydíja 1200 korona.

(Számvevősegi tisztviselőik.)

Több számvevősegi tisztviselő közösen megállapította a kar kívánatát. A fizetésrendezéssel kapcsolatban kibocsátott köriratukban azt mondják:

Régi séréme az a számvevősegi tisztviselőknél, hogy kezdő fizetésük egyforma a négy középiskolai kvalifikációval bíró állami tisztviselőik. így például írodatisztek, írások, fogvasztási adóhivatali tiszték, vámszedők, sójvédéki mászatistek stb. kezdő fizetésével az 1893. évi IV. törvények intézkedése értelmében. A fizetésjavítás tervezet nem javít, hanem viszonylagosan csak ront helyzetünkön. Mert eddig ha kezdő fizetésünk egyforma is volt ugyan a kezelési tisztviselők kezdő fizetésével, némi kárpótlást nyújtott ezzel szemben az, hogy az előléptetési viszonyok sokkal kedvezőbbek voltak nálunk, mint náluk. De most ennek a megkülönböztetésünknek is vége, teljesen lesüllyesztettek bennünket a kezelőtisztviselők közé. Ez ellen pedig tiltakozunk kell. Hasonlítsunk össze például a pénzügyigazgatósági fogalmazói, számvevősegi- és kezelési tisztviselői helyzetét. A fogalmazói tisztviselő középiskolai érettségig tesz, jogi tanulmányot végez államtudományi államvizsgálóval és fogalmazói szakvizsgát tesz; a számvevősegi tisztviselő középiskolai érettségig tesz és államszámvitelani tanulmányot végez államszámvitelani államvizsgálóval; a kezelési tisztviselő négy középiskolai osztályt végez és kezelési vizsgát tesz. Ezzel szemben teret szerint a fogalmazási tisztviselő kezdő fizetése 2000 K., a számvevősegi tisztviselőé 1400 K., a kezelési tisztviselőé szintén 1400 K.; az előléptési idő az alsó osztályokban mind a három kategóriában 4 év! Kérdjük: nem-e nagyobb a kezelési és számvevősegi, mint a számvevősegi és fogalmazási tisztviselő között a kvalifikációbeli különbség? S ha ezután még lába vetjük a számvevősegi tisztviselők működési körét és felelősségét, nem-e joggal kérdezhetjük, miért nem lett a számvevősegi tisztviselő a fogalmazásisához felelővel, s miért lett a kezelésihez lealacsonyítva? Hisz a pénzügyigazgatóságok mellett a számvevősegek „mellé rendelt” minőségben állanak, (ami természetesen is, hivatásukat tekintve!) Nincs-e abszurdum abban az állapotban, hogy ellenőrzés gyakorlása végett a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősegi hivatalnokai úgy javadalmaztassanak, mint a pénzügyigazgatóság legalantasabb hivatalnokai, t. i. az irodatisztek? Avagy azt kérdezzük: miért kapjon a posta- és távirati kezdő- és számvevősegi tisztviselő 600 K.-val több kezdő fizetést, mint mi, holott kvalifikációjára a miénkénél semmivel sem több, működési körének fontossága és felelősségének nagysága pedig a miénknél vetekszik? Az igazságosság és méltányosság nevében oda irányul tehát kérésünk, hogy előbb kinevezésünknél ne a legeslegutolsó fizetési fokozatba, vagyis ne a XI. fizetési osztály 3. fokozatába, hanem legalább is a XI. fizetési osztály 2. fokozatába osztassanak be. Legalább ennyi legyen megkülönböztetésünk a minimális kvalifikációval bíró állami tisztviselőkkel szemben azon költség 5 évvel több ideig tartó tanulmányaink fejében — mit velünk szemben a minősítési törvény fölünk megkíván.

KÜLFÖLD

A Dreyfus-ügy. Jaurès küszöbön álló leplezéseiben, melyek a Dreyfus-pórujabb revíziójára vezetnek, a „jegyzetes bordereau” fogja játszani a főszerepet. Ezeket a jegyzeteket a reakció emberei szerint természetesen Vilmos császár írta a bordereau sarkára, voltaképpen pedig a hamisítók fabrikáltak. A hamisítók szerint a bordereau tényleg megjárta Berlint, ott a császár sajátkezű jegyzeteivel látta el, azután visszaküldte Schwartzkoppennek Párisba, hol elcsípték s a francia vezérkarnak beszállították. Miután ez okmányok eredetét a császár állítólagos megjegyzéseivel együtt nem érték fölhasználni (legalább így mondják a hamisítók), Esterházy a bordereauról a vezérkar megbízásából másolatot készített, mely aztán a Dreyfus elleni eljárásban szerepelt. A császárnak állítólag saját kezével kommentált bordereau eredetét a hamisítók s a velük cimboráskodó tábornokok magánhasználatára szolgálták. A „jegyzetes bordereau” fotografiai másolatát Mercier tábornok magával vitte Rennesbe s a katonai törvényszék bírának megmutatta, hogy lesújtó bizonyíték szolgáltasson nekik Dreyfus bűnösségéről. Jaurès ezt mind ki fogja fejteni a kamarában a legközelebbi napokban.

Joseph Reinach ma a Tempsban a következőket írja: „A világ kezd Henry ezredes egy másik hamisításával is megismerkedni. A „jegyzetes bordereau”, melyet a német császár állítólag szelvényekkel látott el, a rennesi drámában a vezérmotívumot játszotta.”

Mercier tábornok előfőlével szemben, aki tagadja, hogy ezt az okmányt a rennesi katonai törvényszék bírának megmutatta, Reinach ezt mondja: „Bizonyos, hogy Mercier ezt a hamisítványt nem személyesen mutatta meg a bírának, de azt nem tagadja, hogy a rennesi bírák, vagy legalább többen közülök látták ezt a jegyzetes bordereaut s azt sem tagadja, hogy ez a bordereau Rennesben volt.” A császár jegyzeteinek szövegéről Reinach a következőket mondja: „Magam a jegyzetes bordereaut sohasem láttam, de megbízható forrás szerint a császár szavai így hangnának: Az itt felsorolt akták lehető gyorsan elküldendők. Mindent meg kell tenni, hogy ez a csanille Dreyfus siessen. Vilmos.”

A rennesi póru alatt az egyik hadbíró célsótt arra, hogy ezt az okmányt ismeri s a következő kérdést intézte Mercier tábornokhoz: Sohasem állt fónn az a hipotézis, hogy ez a bordereau, mely itt van, csak egy átzuált kópiaja egy másik, eredeti bordereaunak? Erre Mercier a következőkélele: Olvastam ezt a hipotézist az újságokban, de a hadügyminisztériumban e pillanatban nem merült föl.

Eddig Reinach, ki a Dreyfus-ügynek alapos ismerője. Különböben nem titok, hogy Mercier a jegyzetes bordereaut mindenkinek megmutatta, aki csak látni akarta, hogy legalább is kétezeren látták, hogy a rennesi bírák tudomással bírtak róla s befolyást gyakorolt rájuk Vilmos császár sajátkezű megjegyzése. Ezt Jaurès mind elő fogja adni, még pedig okmányokkal támogatva. Ez egyszer azonban valódi okmányokkal, am nem igen szokásos ebben az ügyben.

Venezuela. Cotto Vidal főlelektábornok és Boitár tábornok közt harcra került a dolog Tacarigua mellett. A főlelektől megverték s néhány tábornokukat elesett. Nem baj. Új főlelektől támadnak s új „tábornokok” foglalják el az elesettek helyét, mert tudvalevő, hogy az ahg 20—30 ezernyi venezuelai seregben 2700 „tábornok” van.

A Combes-kormány vizsgálta a Vatikánal. Az eddigi szokástól eltérőleg a francia kormány azt a jogot követeli magának, hogy püspököket nevezhessen ki anélkül, hogy véleményért a Kuriahoz fordulna, s a római Kuriaúnak csak meg kell erősítenie a kinevezéseket s az új püspököket prekonizálni. Combes az 1813-iki fontainebleau-i megegyezésre hivatkozik, mikor I. Napoleon a pápának hathónapi gondolkodási időt adott, hogy investálja-e a kinevezett püspököket, vagy sem. A hat hónap elteltével egyszerűen a tartomány legidősebb érseke vagy püspöke investálta a püspököket. A Napoleon-uralom utolsó zürvaros éveiben ez az egyezmény feledésbe ment és sohasem hajtották vége. Jogilag azonban még mindig érvényben van s Combes miniszterelnök erre az egyezményre támaszkodott, a Vatikán előzetes megkérdezése nélkül három lelkész nevezvén ki bayonnei, courtantínei és St. Jean de mauriennei püspökké. A pápa e kinevezés miatt halasztotta el bizonytalan időre (t. i. a konfliktus elintézéséig) a márciusra hirdetett konzisztóriumot. mert az új püspököket nem akarja investálni. Ez esetben pedig nagy kérdés, hogy az illető püspöki tartomány legidősebb érseke vagy püspöke rábíráható lesz-e arra, hogy Combes

pártfoglaltait investálja, mert Combes nem Nagy Napoleon, akinek akarata előtt 1813-ban tanácsos volt meghajolni. Föltehető különben, hogy Combes erre is el van készülve s megfelelő intézkedést tartogat az esetre is, ha pártfoglaltait az illető érsek nem akarja investálni.

A marokkói lázadás. Egy időre elpihent a harc, mert Bu-Hamara a rabita-törzshöz menekült, hogy e törzsből, továbbá a galáták és hiaynák törzseiből új sereget szerezzen.

A balkáni reformáció.

Budapest, február 24.

Az összes konstantinápolyi nagykövetségek a kormányaktól kapott utasításaik értelmében az osztrák-magyar-orosz reformok sürgős elfogadását ajánlották a portának. S a szultán, az otthon végtelen hatalmu nagyur, bizonyára keserű érzelmekkel nyugodott bele a nem minden megaláztatás ment megváltoztatlanba s elfogadta a reformtervezetet, mert egész Európa akaratával szemben észébe sem jutott az ellenkezés. Ez a tény egyszersmind fényes diplomáciai sikere Ausztria-Magyarországnak és Oroszországnak. Azt mondják, hogy a porta engedékenysége elsősorban a német kormánynak tulajdonítandó, mely a reformok érdekében a konstantinápolyi német nagykövet utján barátságos tanácsadással látta el a szultánt.

A reformprogram három főpontja a következő: 1. Az úszkübi, monasztíri és szalonikíi vilajetek részére három év tartamára főfelügyelő nevezendő ki, akinek hivatalos hatáskörében minden tekintetben kielégítő meghatalmazása volna. 2. A csendőrség kötelékébe európai tisztok neveztessenek ki. 3. A fizetések teljesítése az Ottóman-bank utján történik, melynek a tizedek és az egyéb adókjövedelmek átadandók. Hír szerint a portának vannak egyes ellenvetései, amelyek azonban nem érintik a reformok lényegét. A porta csak azt kívánja a hatalmaktól, hogy könnyítse meg a reform életbeléptetését és legyen tekintettel a reform keresztülvitelének nagy költségeire. E végből azt kéri a porta, hogy a vámokat két százalékról háromra emelhesse fel.

A szultán gyors elhatározása, amelyvel a reformtervezetet elfogadta, kielégíti a londoni politikai köröket. A Times azt írja, hogy a szultán nagyon okosan cselekedett, hogy a reformtervezet baladéknél elfogadta s hogy nem kezdett tárgyalást és alkudozást. A Standard kevésbé optimista s azt hiszi, hogy a szultán gyors hozzájárulása mögött még eddig titokban tervek lappangnak. Most csak az a kérdés vajjon a reformáció meg fogja-e bénítani a macedonbizottságokat.

Bécs, február 24.

Az osztrák-magyar és az orosz kormány, attól az ószinte kívánságtól átválva, hogy megszüntessék az egy idő óta a szalonikíi, kosszovói és monasztíri vilajetekben uralkodó nyugtalanság okait, arra a meggyőződésre jutottak, hogy ezt a célt csak oly reformok által lehet elérni, melyek alkalmasak arra, hogy ezekben a vilajetekben a lakosság helyzetét javítsák. Amint a porta által a konstantinápolyi követéségekhez nemrég intézett közlésekből kilütnik, maga a török kormány is belátta annak a szükségét, hogy oly eszközöket találjon, amelyek lehetővé teszik a törvények szigorú betartását és a fennálló visszaélések megszüntetését. Ausztria-Magyarország és Oroszország kormányai tudomásul vették ezt a jó szándékot, de abban a véleményben voltak, hogy a rendnek és nyugalomnak az említett vidékeken való fenntartása érdekében igen fontos volna az újonnan tett intézkedéseket kiegészíteni, és ettől a gondolatától vezéreltetve egyetértőleg arra a véleményre jutottak, hogy a török kormánynak bizonyos intézkedések alkalmazását kell ajánlaniok. Ezek az intézkedések a következőképpen összegezhethők:

Hogy a főfelügyelőre bízott feladat sikeres megoldása biztosítható, a főfelügyelő előre meghatározott számú évek során át meghagyandó állásában és ezen időszak lejártá előtt állásából el nem bocsátható, anélkül, hogy előzőleg erre nézve a hatalmasságok tanácsa kikérletet volna. A főfelügyelőnek jogában állandó, ha a közrend fenntartása megkíváná, rendelkezni a török csapatok felett, anélkül, hogy minden egyes esetben erre nézve a központi kormányhoz kellene fordulnia. A válik kötelesek lesznek szigorúan alkalmazkodni a főfelügyelő instrukcióihoz. A rendőrség és csendőrség újjászervezése tekintetében a török kormány által külföldi szakemberek segítségét lesz igénybe veendő. A csendőrséget keresztényekből és mohamedánokból fogják összeállítani, még pedig olyan arányban, amely az illető községekben a lakosság felekezeti számarányának megfelel. A mezőőröket ott, ahol a lakosság többsége keresztény, keresztényekből fogják kiválasztani. Tekintettel azokra a zaklatásokra és rendavarássokra, amelyeket a keresztény lakosságnak bizonyos

arnauta gonoszlévők részéről nagyon is gyakran kell elszenvednie, továbbá tekintettel arra, hogy az ezek által elkövetett bűntettek és deliktumok az esetek túlnyomó részében büntetlenül maradnak a török kormány haladék nélkül gondoskodni fog azokról az eszközökről, amelyek ezen állapotoknak véget vetnek. Miután az utolsó zavargások következtében a három vilajetben előfordult számos elfogatás miatt ott nagyon izgatottak a kedélyek, a török kormány, hogy siettesse a normális viszonyok visszatérését, mindazoknak a személyeknek, akik politikai vétségek miatt vád alatt állanak, avagy elítéltek, valamint a kivándorolottnak is amnesztiát fog adni. Hogy a helyi intézmények szabályszerű funkcionálása biztosítható, mindegyik vilajetben előirányzatot fognak felállítani a bevételről és kiadásokról és az illető tartomány bevételei, amelyeket a császári banknak kell ellenőriznie, elsősorban a helyi közigazgatás szükségleteire fordítandók, beleértve a polgári és katonai tisztviselők fizetését is. A tized beszedésének módja megváltoztatattik és annak általános bérbeadása meg fog szüntettni.

Bécs, február 24.

Arról a hatásról, melyet a macedóniai reformokra vonatkozó kommuniké jól értesült körökben tett a következőket jelentik: A török kormány által elfogadott reformjavaslatokat általában jelelőteny vívmányként üdvözik. A reformáció különös biztosságnak tekintendő a hatalmak garanciája és a reformok végrehajtásának a szignatárius hatalmak által való ellenőrzése. Jogosult az a remény, hogy a macedóniai lakosság ezekkel a reformokkal meg lesz elégedve és alig tehető fel, hogy az agitációt folytatni fogják, annál kevésbé, mert a rendezetésnek igen érzékeny következményei volnának és Törökország a legnagyobb határozottsággal lépne fel a rendezárokkal szemben.

Bécs, február 24.

A félhivatalos Fremdenblatt nyilván a külügyminisztérium sugalmazása alapján a macedóniai reformjavaslatokkal foglalkozik és azt mondja, hogy ezek egy új fázist jelentik e kérdés fejlődésének, amely az osztrák-magyar kormányok a monarchia földrajzi helyzete és amaz érdek következtében, mely ennek következtében a Balkán-félsziget eseményeihez fűződik, már régebbi idő óta alkalmá volt foglalkozni.

A lap azt írja, hogy a komoly intelmek figyelembevételével, amelyek a hatalmak már hosszabb idő óta a portához intéztek, ez december elején indítottva érezte magát számos adminisztratív intézkedés elrendelésére, melyek az állapotok javulását voltak hivatva előidézni. De ezek az egész általánosságban tartott intézkedések még lekiismeretes végrehajtásuk esetén sem voltak elegendőnek tekinthetők, mert az elégtelenség leglényegesebb indokait nem érintették. Az Ausztria-Magyarország és Oroszország által azóta kidolgozott javaslatok, amelyekhez a többi szignatárius hatalmak vonatkozás nélkül hozzájárultak, kiterjednek mindazon kérdésekre, amelyeket régóta a mai állapotok alapokainak felismeretek és alkalmazásukra, hogy valószínűsítsék orvoslást nyújtsanak. Midőn a hatalmak Konstantinápolyban szorgalmazták a javaslatok elfogadását, teljes tudatában voltak annak, hogy ezekkel nem elégték azoknak a velletésait, akik csak hazájuk politikai függetlenségében látják a boldogulást. A hatalmak azonban másrésztől nem mehettek tovább követelésekben, mint amennyire a szultán szuverenitási jogaira való tekintet megengedte. Ha a lakosság a törvényen kívül helyezi magát és a bizottságok által elragadtatja magát, hogy a jövőjéért való harcot maga vegye kezébe, úgy saját felelősségére és veszélyére jár el és senki nem fogja Törökországot megakadályozni, ha jogos önvédelmének gyakorlásában a forradalmi mozgalmat erőszakosan elnyomja. Intézkedés történt, hogy a török hatóságok működését az idegen képviselők gondosan ellenőrzik és a hatalmak egyetértő eljárása további garanciát nyújt a lakosságnak ama komolyság mellett, melyvel Európa a helyzetet fel fogja. Az összes érdekelteknél ószinte együttműködés által remélhetőleg sikerülni fog a kérdés békés elintézésének elérése, melynek erőszakos megoldása kiszámíthatatlan következményeket vonhatna maga után.

Konstantinápoly, február 24.

A bolgár diplomáciai ügyvivőség palotája közelében egy háza tegnapi délután hat árcos tolvaj tört be. A tolvajokat fegyveres hatalommal kellett legyűrni. Ez az eset arra a híresztelésre adott okot, hogy a betörést egy bolgár komité rendezte, ami azonban alaptalan.

Berlin, február 24.

A Berliner Tageblattnak a következőket jelentik Konstantinápolyból. A török hatóságok két nap óta nem adnak ki Macedóniába szóló utlevelet magas személyeknek.

Tegnap a Para-Palace Hotel előtt véres összeütközés volt kilenc fegyveres bolgár és rendőrség között. A bolgárok a macedon-bizottság tagjai voltak, kik a rendőrséget ravoverlővésekkel fogadták. A rendőrséget újabb órjatarokkal kellett megerősíteni. Az utcai összeütközésben három rendőr és két bolgár vesztette életét. Egy asszony és két gyermek súlyosan megsebesült. A városban nagyon izgatottság támadt. A verekedés színhelyének közelében levő házakban a lakók eltorlaszolták lakásukat. A hatóság

ugy tünteti fel a vérontást, hogy a rendőrség egy tolvajbandára bukkant, rajtaütött s ebből támadt a véres összeütközés.

HIREK

Hamvazó szerdán.

A dalnak vége. Fölvirradt a reggel,
Kihült a mámor, játék, szerelem
S ami körülünk lengett egy sereggel,
A sok árnykép eltűnt nagy hirtelen.

Álom volt minden. Mostan jó az élet,
Es átgázol nyiló virágokon...
Nem az fáj, hogy a vezeklés elérhet,
Az szomorú, hogy multunk álma rom.

Hogy csak káprázat a jókedv világa
S úgy virradunk fel szürke árvaságra,
Mint ki szülő, vagy rokont temetett.

Reszketve sűgjük a bús szürkéségbe:
Mért hervad el minden virág, levélke?
Az utolsó szó mért: — Isten veled!

A bőjt.

A naptárral bejegyzett s kötelező szomorúság reggelén, vissza kell nézni a naptárral bejegyzett s kötelező vidámság napjaira. Bőjt predikáció válik ebből is s akárhogy erőlködünk, nem fogjuk megtalálni a bőjt logikáját, amely abban volna, hogy a sok világi bűnözés után egy kis egyházi magunkba szállásnak kellene következnie. A farsang is bőjt volt, legalább az emberiség legnagyobb részére nézve, a bőjt pedig a legtöbb emberre nézve bőjt marad. Ebben nincs igazság. Koplalás után újból koplalni, ez nem logikája a hamvazó szerdának s ha mégis így állanak a dolgok, egy kis összeütközést kell konstatálni az egyház törvénye és az eleven élet között. Ha volt olyan idő, amikor minden ember jóllakott s ezért a kis fényűzésért rögtön koplalnia kellett, most a legtöbb ember koplal s ezért a bőjt szenvedésért avval kellene kárpótolni, hogy egyszer jól is lakhassék. Ez volna csak az igazi keresztény ünneplés!

Igaz, hogy a koplalás nem is olyan veszedelmes. Legalább a szabályozott és törvényesen meghatározott bőjt koplalás nem. Azoknak tudniillik, akik halat is vehetnek, aszpikot tehetnek rá s bordóit ihatnak hozzá, nem szabad marhahúst enniök; akik ellenben marhahúst sem vehetnek még farsangkor sem, azok halat sem ehetnek a bőjtben. Ezeknek farsangban bőjtjük van, a bőjt pedig valószínűs komédia rájuk nézve.

Szóval a bőjtöt és a farsangot valahogyan hozzá kellene már időmítani az élethez s ha egészen nem lehet, hát legalább úgy, hogy akik farsangban finom marhahúst esznek mustárral és zsemlyével, bőjtben pedig finom halat tartár-mártással, adjanak azoknak is, akik bőjtben is, farsangban is éheznek. Így, ahogy most van, a farsang, némelyekre nézve az egész élet bőjtji szomorúság s a bőjt farsangi komédia.

S talán ezért van, hogy olyan összevissza jelenségek vannak a világon. Bőjtben vigadnak az emberek! Farsangkor pedig olyan szomorúak! Vagy talán az az oka, hogy megromlott a világ s a gonosz emberek már nem akarnak mulatni mikor az egyház rendel s olyan bolondos jókedvük van éppen akkor, mikor az egyház tiltja? Miért nem esznek farsangban marhahúst és bőjtben halat? Igazán semmi kedély nincs ezekben a haszontalan emberekben! Semmi humor! Semmi szelid engedelmesség! Semmi hithűség! Már nem lehet őket kormányozni sem! Már a naptárt sem tisztelik. Az egyik mindig bőjtöt tart, a másik mindig farsangot, ahelyett, hogy szípen beosztanák a dolgot, ahogy jó keresztényekhez illenék.

Budapest, február 24

— BUDAPESTI NAPLO. Február 28-án új

előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Erzsébet főhercegnő esküvője.** Bécsből jelentik, hogy Erzsébet főhercegnő esküvőjét herceg Lichtenstein Alajossal Erzsébet főhercegnő halála miatt elhalasztották április 20-ikára.

— **A német trónörökös a bonni egyetemen.** Bonnól táviratozzák: A német trónörökös január 18-án elhagyta a bonni egyetemet s ott nem is iratkozik be többé. A szemeszter vége felé, a trónörökös még egyszer visszamegy ugyan a bonni egyetemre, de csak azért, hogy ünnepélyesen kérje exmatrikulációját.

— **Az országház záróköve.** Március végére tervezik az illetékes körök az új országház zárókövének letételét, amely nagyszabású ünnepség keretében megy végbe. Az ünnepélyen, mint hirdik, a király is meg fog jelenni. A zárókövetétel tudvalevőleg azért halasztották el, mert az ősszel, midőn az új országházba beköltözött a képviselőház, a palota főrendiháza része még nem volt teljesen készen. A zárókövet a nagy kupola-csarnokban a millenárius évben beillesztett emléktáblával szemben lévő falban helyezik el. Az ünnepélyre meghívják a főrendeket, képviselőket s mindazokat, akik az országház építésénél közreműködtek.

— **Wöfling Lipót — az Egyesült-Államok szolgálatában.** Egy salzburgi tudósítás jelenti, hogy Wöfling Lipót elhatározta, hogy követi Orih János példáját és tengerész lesz. A közvetlen okot ez elhatározására azok a nehézségek adták, amelyekkel a volt főhercegnek az utóbbi időben küzdenie kellett. A toszkánai nagyherceg közvetlenül a két testvér szökése után küzdte a főherceg adósságait. Azokról az adósságokról, amelyeket a főherceg szökése, különösen a rangjáról való lemondása után csinált, nem akar tudni semmit a nagyherceg. Miután többször hiába fordult Wöfling Lipót a toszkánai udvarhoz pénzért, kijelentette, hogy az Egyesült-Államok flottájának szolgálatába lép.

— **Dobokay Lajos ünneplése.** Dobokay Lajos földművelésügyi miniszteri tanácsos, országos borászati kormánybiztos folyó hó 22-én töltötte be állami szolgálatbálcépésének 30 évét. A minisztérium szőlészeti és borászati főosztályának személyzete az alkalomból leikes ovációkban részesítette őnököt, dr. Lónyay Ferenc miniszteri osztálytanácsos üdvözölte a kitűnő föltisztelést, méltatva az ünnepeltnek a hazai szőlészeti és borászati felvirágoztatása körül kifejtett érdemét. Ezután a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam előadói kara s az országos szőlészeti kísérleti állomás személyzete tisztelték Dobokay Lajosnál dr. Istvánfy Gyula vezetés alatt. Este az Országos Kaszinóban az ünnepelt tiszteletre lakoma volt, amelyen főlvivasták Darányi Ignác földművelésügyi miniszter és Kiss Pál államtitkár üdvözlő táviratait. A lakomán dr. Lónyay Ferenc és Kasy József miniszteri osztálytanácsosok és Darányi Béla miniszteri tanácsos leikes feköszöntőkben ünnepelték a jubiláns miniszteri tanácsost.

— **Az olasz műemlékek pusztulása.** Itália műemlékeit veszedelem fenyegeti mindenfelé. Hol innen, hol onnan hallunk híres templomok falainak repedéséről, amelyeknek nagybecsű freskók pompáztak; hol meg amerikai milliárdosok vásárolnak össze mesés árakon képeket, szobrokat, s mert elmozdítatják, hazájukba is szállítják. Ezenfelül van még számtalan műreke Olaszországnak, amely be sínes fejezve, például a római Pá-templomnál már több mint nyolcvan esztendője dolgoznak, bár a pápa maga is erre, valamint a lateráni bazilikára fejedelmi összegeket áldoz. Most meg arról jön hír, hogy a római Palatin-hegyen lévő császári patota falai dűledeznek; s nem is osoda, hogy így van a dolog; nincs minden olasz műemléknek külön olyan óriás vagyona, s mint a Péter-templomnak, s ez nem is dűledezik, s a kupolája sem rokkan meg. Az olaszok tehát joggal botránkoznak meg, hogy a műemlékek védelmére a kormány megint csak 186.000 lírát állított be az új költésvetésbe, s fájó szívvel említi föl, hogy a francia kormány ugyanerre a célra évenként 19 millió frankot áldoz, holott százszornál kevesebb a műemlékeinek száma, mint Itáliának.

— **Elhunyt osztályfőnök.** Bécsből jelentik, hogy Stiz Ödön, a bosnyák országos kormányzat nyugalmazott osztályfőnöke ma éjszaka Hitzingben meghalt.

— **Az vasárnapi munkaszünet.** A fővárosi kereskedők vasárnapi munkaszünetét szabályozó bizottság értekezletére a kereskedelmi alkalmazottak ma nyílt levélben adnak választ. A nyílt levélben áfofóhák a részleges vasárnapi munkaszünet mellett felhozott érveket és követelik a teljes munkaszünetet. A teljes munkaszünet nem árthat sem a kereskedelemlnek, sem a közönségnek s erkölcsi hasznára van az alkalmazottaknak.

— **Elégtétel Gálgoczy tábornagynak.** Bécsből táviratozzák: A közös hadügyminisztérium ma este a következő nyilatkozatot adta ki;

Gálgoczy tábornagynag-hadtestparancsnok távirata a közös hadügyminisztériumhoz:

Az a mód, amelyvel nevémet a képviselőházban elerdített tények által meghurcolták, nem érintheti becsületemet a landwehrminiszternek általánosságban tett nyilatkozatai után s így Pernersdorfer ellen nem fogok becsületértés miatt pórt indítani. Tetteimnek, mint hadtestparancsnok, megbíráására felettes hatóságom, bajtársaim és alárendeltjeim hivatvák.

Gálgoczy, hadtestparancsnok.

Amikor e táviratot nyilvánosságra hozom, kijelentem, hogy Gálgoczy tábornagynag-hadtestparancsnok az egész hadsereg elismerésében áll s igazságosságáért még alárendeltjei is nemcsak, hogy nagyra becsülik, de sőt szeretik is. Kijelentem, hogy a 10. hadtestben agitátorok és denunciansok garázdálkodnak és hozzájárulnak a legénységhez oly módon, amely a tgyemlét megbontja és a legszigorubb rendszabályokat teszi szükségessé. Gálgoczy tábornagynag sohasem lépte túl hatalmi körét, és szigoruan őrködött, nehogy más valaki átlépje azt.

Pitreich,

cs. és kir. közös hadügyminiszter.

— **Ünnepély a főhídelintézetben.** A földhídelintézet felügyelő-bizottsága ma ülést tartott, melyen mindenekelőtt jóváhagyta az intézet 1903. évi költségvetését és 1902. évi zárszámadásait. Ezek szerint a tiszta védelem majdnem 1 millió koronát tett, mely egész összegében az intézet tőkájének gyarapítására szolgál. A felügyelő-bizottság ez ülést az elnök gróf Szapáry Gyula ünnepély avatta abból az alkalomból, hogy az intézet március havában tölti be fennállásának 40. évét. Meleg szavakkal emlékezett meg az elnök az intézet alapítóiól és azokról a rendkívüli szolgálatokról, melyeket ez intézet az országnak a legsúlyosabb viszonyok között tett. Meleg szavakban méltatta továbbá Lukács Antal intézeti igazgató érdemeit, ki az intézet 40 éves fennállásának éviördülőjével együtt tölti be hivataloskodásának 40. évét. A felügyelő-bizottság elismerésének jegyzőkönyvében adott kifejezést, azonkívül elhatározta, hogy Lukács Antal arcképét megfesteti az intézet tanácsterme számára.

— **A magyar-csökei választás.** A magyar-csökei kerületben, amelynek mandátuma tudvalevőleg Fassie Tódor elhunytá folytán üresedett meg, ma volt a képviselőválasztás. Három jelölt küzdött a mandátumért: Papp János birmegyei főjegyző és Dési Géza szabadelvűpártiak és Adorján Emil nagyváradi ügyvéd, a függetlenségi párt elveivel. Déli egy órák Pappnak 148, Adorjánnak 112 és Désinak 26 szavazata volt. Dési ekkor visszalépett s attól kezdve a függetlenségi jelölt kilátásai emelkedtek, mert Dési választói is rászavaztak, azért Papp János állandóan többségben volt. A választás eredményéről lapunk zártáig nem kaptunk táviratot, az utolsó távirat éjjel 11 óra után adatott föl, amikor a szabadelvűpárt jelöltje 150 szavazattal volt előnyben.

— **Egyesület az iszákosság ellen.** A múltévi július hónapban megalakult Budapesten az angol Independent Order of Good-Templars egyesület főlkja. Ennek az egyesületnek a célja: az iszákosság leküzdése és ennek alapján a népesség értelmi és erkölcsi színvonalának az emelése.

Az egyesületnek mindenki tagja lehet, aki az első gyermekkorot meghaladta. A tagokat az egyesület családas körökbe gyűjti amelyeket páholyoknak neveznek. A tiszteletben alul levő tagok külön ifjúsági páholyokban egyesülnek s az összes páholyokból egy nagy páholyt alakítanak Budapest székhelyre. A vidéken is alakítanak páholyokat. Az alkohol nélküli való társasálet fejlesztése céljából főlvivásokat és nyilvános estélyeket rendeznek. A tagok a főlvivőket fogadást tesznek, hogy alkoholt — orvosi rendelés kivételével — semmitéle formában nem élveznek; alkoholt nem ednek el, nem vesznek, sőt mindenkit lehetőleg megakadályoznak annak az élvezésében. Az ifjúsági páholyok tagjai fogadást tesznek, hogy alkohollal sohasem élnek, nem dohányoznak, pénzben nem kártyáznak és nem káromkodnak. A tagságra való írvétel díja két korona s a tagsági díj iránt minden páholy külön határoz.

— **Megtámadott postamester.** Nagyváradról táviratozzák: Ludvig Jenő szentjobbi postamester Nagyváradról hazamenet a szilvügyi csárdánál összeütközött egy szekérral, melyen öt oláh s egy asszony ült. Az oláhok leszálltak és megtámadták Ludvigot, mire Ludvig az egyik oláhot agyonlőtte. Az oláhok késsel támadták Ludvigra, de ennek sikerült kocsisával Szalárdra menni, ahonnan csendőrökkel tért vissza. A csendőrök az oláhokat elögték és halottjukkal együtt bevitték a községbe.

— **Hénesség.** Dr. Mitliger Imre ismert nevű fiatal fővárosi ügyvéd e hó 22-én eljegyezte dr. Bruck Salmu bajai előkelő ügyvéd és törvényhatósági bizottsági tag leányát, Jolánkát.

Dr. Kántor Győző Szolnokról eljegyezte Vajda Piroksa kisasszonyt Balassa-Gyarmaton.

Berger Armin Dombrádról március elsőjén tartja esküvőjét Nyír-Madán Fried Hanka kisasszonyval Fried Aurél főldbirtokos leányával.

— **Az egyiptomi udvar botránya.** Mai számunkban egy kairói tudósítás alapján már megemlékeztünk a Khedive nővérének szerelmi regényéről, amelyhez Bécsből ma a következő részleteket jelentik kiegészítéssel: *Nemet Allah Hanna*, egyiptomi hercegnő romantikus esetével már hosszabb idő óta tisztában voltak az osztrák főváros arisztokratá köreiben. A hercegnő, akit nagyon szivesen láttak a bécsi főúri szalonokban, tavaly télen K. grófné egy estélyén ismerkedett meg L. gróffal, a háziaszony unokaöccsével. Nagyon megtetszettek egymásnak és barátságukból csakhamar benső szerelmi viszony lett, amelyről az egész bécsi arisztokrácia tudott, míg végre megtudta a férj is: *Djemil Tussun* pasa, a bécsi török nagykövetség tanácsosa. *Djemil* pasa sógorának, *Abbas* khedivének megírta felesége eltávolítását, akit aztán — a khedive óhajára — Kairóba vitt. Az illetékes hatóság aztán kimondta a választ. *Nemet* hercegnő bátyja udvarában maradt és rövid idő múlva szerelmi bubánatában mérget ivott, de még idejekorán megmenthették. Mihelelyest egészsége helyreállott, megszökött a hercegnő Kairóból. Alexandriába szökött és innét Triestbe hajózott, ahonnan néhány nap előtt érkezett meg Bécsbe. Itt találkozott L. gróffal, akivel közölte, hogy egyesülésüknek immár semmi sem áll útjában és hogy hajlandó a katolikus vallásra áttérni, hogy a gróf felesége lehessen. A pár tegnap utazott el Bécsből, hogy vagy Svájcban vagy Franciaországban tervét megvalósítsa. A hercegnő igen gazdag és szabadon rendelkezik vagyonával, amelyet *Djemil* pasa hiánytalanul szolgáltatót vissza.

— **Olaszország legnagyobb rablóbandája.** Az olaszországi titkos egyesületek közül a nagyközönség eddig csak a mafia és a camorra névvel hallotta hírért, pedig van még egy harmadik fajta is ezeknek a sötétben dolgozó társaságoknak. ez a barraba. A barraba annyiban különbözik a másik két tiszteletre méltó egyesülettől, hogy politikai céljai nincsenek és tagjai nem is arrogálják azt, hogy politikai összeesküvőknek tartásák őket. Lopni, rabolni és élni ellenben éppen olyan jól tudnak, mint a mafia és a camorra tagjai, sőt talán még jobban. Övöködni legalább sokkal jobban tudnak, mint amazok, mert eddig még egyetlen tagját sem sikerült a rendőrségnek elcsipnie. Most azonban, ugylátszik, a barrabara is rájár a rud, mert Turinban és környékén a véletlen egyszerre ötvenegy tagját játszta a rendőrség kezei közé. Az elfogottak között asszonyok, férfiak sőt gyermekek is gyúresen vannak. A banda feje egy Cavallo nevű turini ember. Hetvenhat bűneshet miatt van ellenük vád emelve, többek közt néhány gyilkosság miatt is. Az érdekes pör tárgyalása holnap kezdődik a turini törvényszék előtt.

— **Elfogott tolvajok.** Bő aratása volt ma ismét a rendőrségnek tolvajokban. Egész esomó alkalmi tolvaj, zsebtolvaj és rovvit multu ember töltötte meg a rendőrség büntőit. A többi között a legveszedelmesebb zsebtolvajok egyike: *Vogl* Izidor 25 éves csavargó is a rendőrség kezébe került aki temérédek zsebmetszést követelt el. Legutóbb az Angol királyné szállodában gróf *Mirsbach-Harf* Vilmos követségi titkár felöltését és ezüstfogantus botját lopta el az étteremből. A botot megtalálták nála, a felöltés azonban már tuladott. — *Sarkadi* Vilmos titkos rendőr egy idő óta figyelemmel kísérte *Kimján* Vilmos 17 éves todrászegedet, aki a rendőrség előtt jól ismert zsebtolvaj. Tegnap teiten érte a Keresztesi-uton a Rökus-kórház előtt, amikor éppen egy járókelő zsebéből egy ezüst remontoir órái loptott ki. — *Stern* Mihály 26 éves csavargó az ugynevezett karabombos zsebtolvajlás híve. Tegnap is összeütközött *Inedy* András háziszolgával, ainek a zsebéből ugyanabban a pillanatban nagy ügyességgel kilopta az óráit. Azonban mégis észrevették és elögték. — *Frank* Dező 22 éves csavargó a pályaudvarok várótermének rendes tolvaja. Tegnap elfogták, amikor *Herzmann* Bernát debreczeni főszállító tásakját akarta ellopni. Több lopott holmi zálogjegyet megtaláltak nála. — *Pál* Anna a *Fiume-szálloda* mosogatóján, mig mosogatólt, egyre mátra tüntette el a fányérokat, poharakat a szoknyájában külön e célra készített bürzsebben. A tolvaj asszonyt a szálloda tulajdonos panaszára a rendőrség letartóztatta. — *Izrael* Ignác 19 éves lakatos gazdájának Csengeri-utca 18. számú házából, amelyet tolvajkuloval nyitott fel, egy csomó vas mozdállyányt és vasagyt ellopott. — *Spangor* Erzsébet 17 éves napszámósnő az ugynevezett besurrand tolvajok fajtájából való. A minap *Cedász* Ferenc majoros soroksári-utca 89. száma lakásába egy észrevétlen pillanatban beosont és 380 korona készpénzt ellopott. A rendőrség letartóztatta.

— **A resicizai merénylet.** A mult héten — mint megirtuk — dinamitmerényletet követtek el Resicizai *Dellevaux* Béla főszolgabíró ellen. Mint Resicizáról jelentik, a merénylet kézkerekerült. *Jurjina* Lajos a neve, román, resicizai illetőségű, 21 éves munkátalan ember, akit a főszolgabíró megbüntetőt, mert dinamitot találtak nála. Ezért bosszúból követte el a merényletet. *Jurjinát* a csendőrök tegnap fogták el, de

megszokott és egyórai hajza után sikortól csak elcsipni és a község házára vinni, ahol ma reggel bevallotta, hogy ő követte el bosszúból a merényletet.

— **Mulatságok.** A magyar vasúti és hajózási klub a farsang utolsó napján (bushagyó-kedden) Andrásy-uti összes helyiségeiben fényes jelmezeslést rendezett ingyentombolával. A tágas helyiségek ezúttal is zsúfolásig megteltek. Az estélyen résztvevő hölgyek fényes jelmezekben jelentek meg. A táncot sétahangverseny előzte meg, amelyen a budapesti honvédezenekar nagy töménységgel fogadott alkalmi zeneszámokat adott elő. Karnevál herceg felvonulása és bucsuztatása nagy élénkséggel mellett történt, miközben Karnevál herceg ezer darab tréfás képeslevelezőlapot osztott szét a hölgyek között. Elvezetőlapok feladására az egyik helyiségben farsangi postahivatal állt rendelkezésre, mely arról is gondoskodott, hogy a jelenlévőknek a levelezőlapok a szünóra alatt kézbesítésenek, ami szintén fokozta a vidám hangulatot. Az estély jelentékeny bevételeit a magyar vasúti és hajózási klub szolgáló övezvényeinek és árvaiknak segélyezésére fordítja.

A VIII.—IX. kerületi izraelita Nőegylet március 7-én a Vigadó összes termeiben tartandó táncos egybekötött művészeti felvényesnek ígérkezik. Közreműködnek: R. Maróthy Margit, Szilágyi Arabella, Szoyér Ilonka, Bochniéc Gyula, Mayer Gusztáv, Renner Árpád, Ráthonyi Akos, Szilágyi Vilmos kiváló művészek. Jegyek kaphatók: A hölgybizottsági tagoknál, Ehrlich József vizalmi bizottsági pénztárnál (IX. ker. Lilliom-utca 34.) és este a pénztárnál.

— **Letartóztatott székelyek.** A székesfehérvári rendőrség — mint jelentették — tegnap letartóztatott egy kalandort, aki dr. Fischer néven Székesfehérváron terjedtet meg. Az illető elhíresztelte magáról, hogy terjedelmes ültetvényei vannak Amerikában s mindent elküldött, hogy gazdag feleségét kizsaráolja s a világot bolondítsa. A minap a fővárosi rendőrséghez egy följelentés érkezett az amerikai ültetvényes ellen. A följelentés elmondta, hogy dr. Fischer egy álnévű, ismert házasságszédelő, aki évekkal ezelőtt a fővárosban nyolc leányt olt meg házassági ígérekkel s azután megszokott. A főkapitányság megkeresésére a székesfehérvári rendőrség megfigyelés alá vette a titokzatos embert s fényképét megküldte a főkapitányságnak. Időközben dr. Fischer maga is följelentést tett a férje ellen csalás miatt s ekkor Simon Sándor rendőrkapitány letartóztatta dr. Fischer. A fővárosi és a székesfehérvári rendőrség most egyesült erővel kutatja a titokzatos idegen kilétét, mert vallomásaiból már is bizonyos, hogy nagyszabású kalandort csiptek el benne. Igazi neve Spitzer Miksa és várpalotai illetőségű. Feleségét Kruszely Arankát, aki selmecbányai rut csalással vette el hat hét előtt Makón. Spitzer harmadik férje Kruszely Arankának, akinek első házasságából egyetlen gyermeke van. Simon Sándor rendőrkapitányunk borozás közben azt mondta, hogy Budapest és Óvoda-utcaiban háza van. Később ellenmondásokba keveredett. Időközben a rendőrség kezébe került Spitzer Budapestben tartózkodó inasának levele, amelyben óvatosságra inti az inas Spitzert és tudatja, hogy a rendőrség nyomában van. E bizonyíték alapján tartóztatták le Spitzert, kit a budapesti államrendőrségre kísértek. Spitzer felesége leányával együtt szintén Budapestre utazott, hogy a rendőrségnek segítségére legyen. Fischer és felesége ismerkedése egy budapesti fogorvosnál történt. Fischer egy osztrák-magyar konzulátus által kiállított, valószínűleg hamisított okmányon igazolta gazdag voltát. Itt léte óta egy takarékpénztárba 17.000 koronát tett be, mit a rendőrség lefoglalt.

— **A fővárosi cipészegedék sztrájkja.** A fővárosi cipészegedék sztrájkmozgalmának napról-napra terjed. A sztrájkolóknak egyre több munkás csatlakozik, úgy, hogy ma már háromezere tehető az elégedetlen cipészegedék száma. Az Agulár Ignác, Agulár Dávid és Agulár Ede ócegek munkásai már napok óta állják a sztrájkot, míg tegnap Décsi Mór, Szabó János és a Frank és Steiner cég munkásai is megszűntették a munkát. Erre Bertalan cipészmeister összes munkásainak fölmondott, mert hírt vette a készülődő sztrájkokról. Tegnap este népes gyűlést tartottak a cipészegedék s elhatározták, hogy a sztrájkot az összes gyárakra ki fogja terjeszteni. Állandó sztrájkpénztárt szerveztek s a sztrájkolókat mindenfelől adományokkal segítik. Néhány cipőgyáros is gyűlésezett tegnap, hogy az egységes árszabályt megállapítsák, de ez hosszú tanácskozás után sem sikerült. A munkabérről és a munkaidőről név szerint nem akarnak engedni. Valószínű, hogy a sztrájk az összes gyárakban be fog állni.

— **Egy anya rémítette.** Szerencséről táviratozzák: Szepesy Sámuelné Bodrog-Keresztúron tegnap éjjel, míg férje Sátoraján-Ujhelyben járt, előbb három- és hatéves fiát, azután önmagát szívenlőtte. Tették oka ismeretlen.

— **Kirabell ékszerészletében.** Félegyházáról írják: Décsi ékszerészletében, mely a város házával szembe van, ma éjjel betörték és 5000 korona értékű gyűrűket, fűgyűrűket és egyéb ékszereket elloptak. A betörők a város háza udvarán hatoltak be, miután annak falát kiégették.

— **Robbanás egy postahivatalban.** Berlinből jelentik, hogy az ottani főpostahivatalban tegnap délután négy órakor borzastól robbanás történt. Egy postaszolgá a levelek bélyegzésével volt elfoglalva s e közben egy mintaküldemény óriás durvánással jöbörbent. A látvány borzastól volt. A szolgá jobb karja apró darabokban szertepült a szobában, arca is erősen megégett. A mintaküldeményben gyerek-pisztolyhoz való gyutaos volt. Sem a levél elküldője, sem a címzettet nem lehetett megtudni, mert a levél egészen elégett.

— **Nemcsak a hazai,** hanem a berlini kórodán folytatott kísérletek eredményei is teljesen beigazolták a Zoltán-léle kenőcs kiválóságát csuszál és küszvényes bántalmaknál. Ár 2 korona Zoltán gyógyszerárban, Budapest, Sétátor-utca, Szabadság-ter sarkán.

— **Elpusztult raktár.** Pécsről jelentik, hogy Krausz és Weisz katonai szállítók raktárhelyisége az éjjeli leégett. A raktárban nagymennyiségű zab és tízezer kocsi széna volt felhalmozva. A tűz keletkezésének oka még ismeretlen. A kár meghaladja a százezer koronát.

(x) **Használt-e már Stomatint?**

(x) **Gebauer Károly** hazai ércokoporsó-gyáros temetkezési intézete VII. Erzsébet-kört 26-ik számu házban van és IV. Kigyó-ter 1. sz. Királyi bérpalotán.

(x) **Igyék Szent Anna** malátalkórt.

(x) **Nizzában** most voltak a világhírű karnevál-ünnepélyek, melyeken Magyarországból sokan vettek részt Propper V. János utazói vezetés alatt. Ez az utazási vállalat, mely messze földön híres oculanteriájáról, husvitra ismét rendez egy társasutazást; ezúttal Olaszországba. Indulás április 5-én. A nagyhétet s husvétot Rómában töltik, onnant Nápolyba, majd Capri, Sorrento s Pompeibe és a Vezuvra sib. mennek. Jelentkezni lehet Propper V. János Utazói Irodájában, Budapest, Főherceg Sándor-utca 30/B. I. em.

Sven Hedin.

Budapest, február 24.

Kiváló vendége érkezik holnap fővárosunknak: Sven Hedin, a középázsiai híres svéd utazó, aki most sorra járja Európa nagyvárosait, hogy mindenütt ismeretve tudományos kutatásának eredményét, így pihenje ki a tibeti utolsó expedíció fáradságát. A Földrajzi Társaság agilis elnökségét elismerés illeti, hogy ezt a jeles írókat bemutatja nekünk, fölkelte a külföldi tudósok szimpatiaját hazánk és fővárosa iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokatlan egyéniségének benyomásával utolsó hároméves utjáról és fővárosra iránt és fokozza a mi művelt társadalmunk érdeklődését a külföldi nagyszabású tudományos törekvéseivel szemben. A világhírű svéd utazó beszámolója majd nekünk a szó hatalmával és szokat

Karnevál távozása.

— Jelenet. —

Karnevál herceg: Titkár ur, kérje a számlámat.

Titkár: Hogyan? Utazunk?

Karnevál: Ugy van. Kérje a hotelszámlámat, fizesse ki, adjon borravalót a portásnak és mindazoknak, akik úgy néznek önmire, mintha borravalót kérnének. Natálistozassa be a frakkomat és a smokin-gomat s készítesse ki az utiruhámat.

Titkár: Hja, hamzavó szerda...

Karnevál: Ugy van. De én már ma, kedden este utazom, hogy holnap ne kelljen olvasnom a lapokban a „Farsang utója”, — „Karnevál vége”, — „Hamzavó szerda”, — „Karnevál távozása”, — „Vége a farsangnak” stb. című cikkeket, viccelődéseket és hangulatképeket.

Titkár: Igaza van.

Karnevál: Es ma utazom, már csak azért is, mert farsang a dolog és sok pénzembe került. Öregszem, pajtás.

Titkár: Óh, herceg...

Karnevál: Öregszem és unom magamat. Nyolcszáz év óta táncolok egyfolytában. Ha itt északon vége, lenn délen kezdik. Alig végzek Nizzában, megyek Párisba. Utálom ezt a mesterséget. Vén bál utazó-ügynök lettem.

Titkár: Ön, hercegem...

Karnevál: A bálók unalmasak és az emberek fanyarok. A nők pénzért szeretnek és a férfiak a szerelemből pénzelnék. A vigság nekem már nem mulatság, hanem kötelességem.

Titkár: Mely hang!

Karnevál: Aztán hovatöbb évszázad az egyetlen komoly herceg a világon. A többi hercegek mind tönkremenekültek magukat s nem akarok egyedül maradni.

Titkár: Ön, a legnagyobb demokrata! Igaza van.

Karnevál: Folyton pezsgőt igyam? Folyton mulassak? Folyton a fejem tetején álljak?

Titkár: Van benne valami.

Karnevál: Kezdek megsiketülni a csörgősipkám zörgésétől, amit évszázadok óta hallok. Már szeretnék egyszer a fejemre tenni egy olyan kalapot, amely nem hangszor. Egy jó esőedre cihindert.

Titkár: Erre eddig nem is gondoltam.

Karnevál: Sok minderre nem gondol maga. Menj, pátkoltasson.

Titkár: Igenis.

Karnevál: És adjon szóda bikarbónát. Ég a gyomrom.

Titkár: Tessék. (Atadja.)

Karnevál: A sok souper, a sok ital... Most jövő télig katejammam...

Titkár (sósággal): Bizony, bizony...

Karnevál: Utálom újra kezdeni. És maga, öregem, Pestre nem jöhet velem többé. Pest számára más titkárt fogadok.

Titkár: Ugyan miért?

Karnevál: Bajom volt maga miatt. Hogy hívják magát?

Titkár: Glaser Ádók.

Karnevál: No lássa. A bölcsőde-bálon félrehívták egy-másod és azt sugta a fülembé, hogy...

Titkár: Hogy?

Karnevál: Szóval ön nem járhat Posten velem a bálókba. Vagy pedig kereszteskedjék ki.

— o. —

FŐVÁROS

⑤ **Kritika a közmunkatanácsról.** A Magyar Művész- és Építész-Egyesületben ma este *Palóczy Anna* báróné a fővárosi közmunkák tanácsának 1901. évi működését annak hivatalos jelentése alapján. Az érdekes felolvasó kritikája szerint a tanácsnak megrögzött szokása két szélsőségre kulminál: azt nem akarni, amit a fővárosi hatóság akar, vagy legalább nem úgy akarni; a nehéz problémákat elő nem segíteni, hanem előlük kitérni, vagy másokra tolni. Több példát idézett erre: a belvárosi szabályozást, az Újépület telkének rendezését és a budai dunaparti vasutat. A tanács 160.000 korona belköltséges költségeit idézte. Kijelentette, hogy miért kívánják sokan a tanácsra vonatkozó törvényre revidálni, sőt magát az intézményt is eltörlőni? Szerinte az 1870. X. törvényeknek valóban fennkölt eszményi célja van, csak a végrehajtásban van a hiba: az aprókések dolgok elforgatószójak a tanács erejét, mely az őszinteséggel szemben részletek létesztésében nem működhetik annyi haszonnal, mint a nagy kérdések ártalmára elenyésznek. Szerinte is szükséges van a városépítő-munkálatok tervezése és végrehajtása végett külön fővárosi és kormányközvetlen alakított hatóságra; a törvény szükséges pót-

lással részben alakít, részben arra kell irányulniuk, hogy a nagyszabású és a kisebb jelentőségű ügyek közt a kellő határt megszabják, illetőleg az utóbbiakat a tanácstól elvegyék. Akkor, ha a tanács kellő műszaki és művelési erővel felszerelve, a törvény 14 §-a szellemében csak a nagy földadatoknak fog élni, akkor a mai makacs ellenkezéssel és kerékkötő szereppel nem fog megelégedni és akkor működését osztatlan rokonszenv kísérő, mert Budapestet minden magyar ember nagy, lényes és virágzó központnak akarja fejleszteni.

(*) **Az osztrák konverzió s a főváros.** Abból az alkalomból, hogy az osztrák kormány a 42 százalékos államközséget 4 százalékosra konvertálja, fölmerült az eszméje annak, hogy a Budapest székes-főváros tulajdonján levő 191.200 korona névértékű ilyen papírokat becserelejk 4 1/2 százalékos záloglevelekre. Ennek a műveletnek a keresztyületével foglalkozott ma délelőtt — rendkívüli ülésen — a pénzügyi bizottság a pénzügyi bizottság, *Vassilievits* János tanácsos elnöklete alatt, aki előadta, hogy — mivel a konverzióra vonatkozó nyilatkozattal határideje február 27-ikén lejár — gyors intézkedésre van szükség. A tanács a tegnapi ülésén elfogadta a Magyar Általános Hitelbanknak azt az ajánlatát, hogy a fővárostól az osztrák papírokat 100.80 arányban átveszi és elhatározza, hogy a befolyó összegben 4 1/2 százalékos zálogleveleket vásárol. Ezzel a pénzügyi művelettel a fővárosi alapok évenként 1629 koronával többet jövedelmeznek. A pénzügyi bizottság a pénzügyi bizottság hozzájárult a tanács határozatához.

(*) **Budapest új szabályozása.** A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület tiz nyomtatott ivny könyvben összeállította azokat a követelményeket, amelyek Budapest szabályozásának tervét föltételezik. Fölkérte az egyet elterjesztésében a miniszterelnököt mint a fővárosi közmunkák tanácsa elnökét, továbbá a székesfőváros polgármesterét, hogy az ügyet a főváros érdekében újra vegyék kezükbe.

(*) **Új orvosi állások.** A fővárosi közpórházában több új orvosi állást szerveznek, hogy ezáltal az orvoshiányt pótolják. A Szent János-kórházhoz a boncoló főorvos mellé egy *segédorvosi* állást, a Szent Rókus-kórházhoz egy *gyakornoki* állást, végre a Szent István-kórházhoz egy *alorvosi* és öt *segédorvosi* állást szerveznek. A fővárosi tanácsa e dologban már intézkedett s e javaslatot a legközelebb tartandó közgyűlésen teszik szóvá.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Művészet. A Józsefvárosi Demokrata Kör** ma fényes művészetét rendezett, amelyen *Küry Klára*, a Népszínház illusztris művésznője is részt vett. A délnövényekkel és virágokkal feldisített Körben rengeteg közönség jelent meg s alig tudott betelni azzal a műveléssel, amelynek részese volt. *Küry Klára* kisasszonyt percekig tartó tapssal fogadták, amikor a pódiumra lépett. A *Kínai mesebűvészet* című operettből énekel egy melódiát, utána a *Casanova* néhány dalát adta elő azzal a tökéletes művészettel, amelylyel a színpadon diadalra vitte ezt a darabot. Lelkes taps fakadt a számkok után, majd hársány éljenés és újrás. Erre egy kacagókat énekel még a művésznő pazar humorral. Az ünneplés most megújult és éljenés, tapsolták *Küry Klárát*, virággal is meglepték, noha a művésznő játékosan célnak szentelté fellépési díját s a virágköltészeket is. Az est igen sikerült száma volt *Somogyi B. Carola* éneke is; a széphanu operanékesnő *Tannahuser* nagy áriájával s két műdal precíz előadásával nagy hatást ért el.

Somogyi Mór brilliáns technikával játszotta el zongorán Liszt rapszódiját, Raff és *Liadow* egy-egy opuszát. *Bója Mariska* kedves közvetlenséggel egy monológot szavak. *Raskó Géza* angol dalt énekel művészi készséggel. *Solymosi Elek* *Csepregi A házasság* című jelenetét csillogó humorral és rengeteg hatással adta elő. Biztató sikerrel és szimpatikusan mutatkozott be a Népszínház fiatal tagja, *Rózsa Sándor*, különösen egy *Dankó-nóta* éneklésével ért el nagy hatást. Az énekszámokat *Neményi Ilona* kísérte szépen zongorán. A sikerült hangverseny után társasvacsora és tánc volt. A társasvacsoránál az asztaltón *Küry Klára* ült. Az első felköszöntő *Solymosi Elek* elnök tiszteletére hangzott el a többi mind *Küry Klára* kisasszonynak szent, ezek közt a sorrendben az utolsó is, *Városonyi Vilmos* országgyűlési képviselő, aki poétikus és nagyhatású szavakban méltatta *Küry Klára* igaz művészetét, azt a nemes művészetet, amely a szép örök forrásból fakad és mely nem hódolt soha divatos áramlatoknak. Frenetikus ováció volt a visszhangja e tisztnak és azután is sokszor lelkesen megnyilvánult.

** **A Nemzeti Színház bemutatója.** A *Nemzeti Színházban* holnap, szerdán, délelőtt tartják meg a főpróbát *Martos Ferenc* osztrákban bemutatásra kerülő új vígjátékának, a *Simonyi öbesternek*. A bemutató előadásra már csak emeleti jegyek kaphatók s a pénztári és szombati, valamint a vasárnapi előadásra is nagyszámú jegyet vásároltak már az elővételi pénztárnál és a jegyirodáknál. A pénteki és szombati elő-

adást bérletfolyamatban, a vasárnapit bérletfolyamatban tartják meg.

** **A Kéz kezet mos alkere.** A *Vigaszínházban* holnap, szerdán, hatodszor kerül színre a *Kéz kezet mos*, *Herceg Ferenc* mulatságos vígjátéka. Az a szeretetreméltó, finom hang, amely a darabon végigvonnul és a kacagató humor, amely az újdonságnak inkább sajátja, mint a kiváló szerző bármely előző művének, érthetővé teszi a közönség párját ritkító érdeklődését a *Kéz kezet mos* iránt. Tegnapi is, ma is az összes páholyok és zsűlök elővételben keltek el.

** **A Székimondó asszonyág.** *Sardou* színművét, a *Székimondó asszonyág*ot adják vasárnap délután a Népszínházban *Hübscher Kata* szerepében *Blaha Luiza* asszonnyal, aki erre a vendégfellépésre engedélyt kapott a Nemzeti Színház igazgatójától. Az előadás mérsékelt helyárak mellett tartatik meg és jegyek egész héten át válthatók az elővételi pénztárnál és a városi jegyirodáknál.

** **Küry Klára Győzött.** *Győri* tudósítónk jelenti: *Küry Klára*, a Népszínház nagy művésznője, tegnap fejezte be itt vendégszereplését, városunkban példátlan ünneplések közepette. Erkeztésekor óriás tömeg várta a pályaudvaron és kísérte zajos ovációkkal, amint a város négyesfogóján szállására hajtatott. Az árak kétszeresükre voltak fölemelve, de a jegyeket mindjárt az előadások megkezdésekor úgy elkapkodták, hogy a *Katalin* vasárnapi előadására 100 forintot kínáltak egy-egy páholyért. A színház akkor is, az *Adám és Éva* előadásán is egyszerűen életveszedelemesen megtelt, mert külön engedelemmel az ülőhelyekhez vezetők utakat és a bejáratokat is szorongásig ellepte a közönség, amely a kiváló vendéget temérdek virággal, megszámlálhatatlan sok kihívással ünnepelte és a játékok végén is meg-megújuló tapsokkal szölitotta a kárpit elé. A tegnapi buncusztén virágos lepte el a színpadot, koszorút nyújtottak fel a város színeivel, előadás végén az ifjúság spontán tüntetéssel kifogta a vendégművésznő koscsijából a lovakat és diadalmenetben kísérte lakására.

** **Az Új színház igazgatósága** serényen dolgozik a megnyitó-előadás előkészítésén. A nézőtérben és színpadon kőművesek, kárpitosok és festők dolgoznak, hogy az Új színház új köntöse minél kedvezőbb és megüyerőbb hatással legyen a fővárosi közönségre. Prófogást az Új színház megnyitására *Herceg Ferenc* ír. Az igazgatóság előadta előadásra *Mocsáry Béla* miniszteri osztálytanácsosnak *Pálfordulása* című egyfelvonásos bohózatát és megszerzi *Maxim Gorkij*, a nagy orosz író szenzációs sikerű, *Mélysgömb* című darabját. Megszerzte *Roger* *Viktornak*, a Bibliásszöny szerzőjének legújabb nagyszerű operettjét is.

** **Wolf Hugó.** *Aleó-Ausztriában*, mint röviden táviratozták, meghalt tegnap az örültekházában *Wolf Hugó*, a híres német zeneszerző. Híres volt s mégis csupa csalóadalból, keserűségből és végül betegségből átkötött az élete. A zsenije nem tudott a társadalmi érvényesülés medrében haladni, tüskés, rendkívül önzetes lélek volt, amit a mai emberek nem igen tudnak elviselni s azért csak nagyokára jutott ki neki az eismerés, akkor, amikor már késő volt, az idegzte annyira megbomlott, hogy elhomályosult elmével tengődött a tébolyodottakházában. *Wolf Hugó* 1860. március 13-ikán született *Windischgrätzben*, *Stájerországban*. Apja, egy bórkereskedő, gimnáziumba adta, s *Marburgban* bevégezve az aligmániumot, Bécsbe került a konzervatóriumba, ahol egy évet töltött csak. Rendkívül nehezen kerülhettek csak kompozíciói a nyilvánosságra, s mivel nem volt miből élnie, zongoraleckéket adott, s a *Salonblatt* kritikusa lett. Mint ilyen szembe helyezkedett *Bécs* uralkodó zenei irányzatával. Élesé támadta *Brahmet* és követőit, amire azok teljes sen, mibevezéssel válaszoltak. Annnyira elviselhetetlen lett a helyzete, hogy jónak látta, hogy külföldre menjen. *Württembergben* baráti támogatásra talált. Ott az 1883-ban *Mönke sváb* költő verseihez írt dalaira figyelemess lettek, sőt lelkes meztjesen is, közöttük *Kaunmann* tífingeni zeneigazgató, megírta is kezdtek ezeket a dalokat és pénzzel támogatták szerzőjüket. Időközben a bécsi *Wagner-Egyesület* is pártját fogta. Előadták néhány művét, de a nagyközönség még mindig nem ismerte, csak azok, akik külföldi és főként zenelapokat olvastak, tudták, hogy *Wolf Németországban* egyik legbíresebb lírikusa lett a jelenkorban. De *Wolf* ambíciója magosabbra tört, operát akart írni. *Corregidor* című operáját 1896-ban adták elő *Mannheimben*, *Strassburgban* is színre került, de *Prágában* csak 1900-ban adták elő. Bécsbe olyan kevéssé ismerték a híre, hogy az 1897-ben ott rendezett hangversenyre üres terem előtt folyt le. Még a zeneretensek sem vettek tudomást erről az ünnepről, amelyre minden más országban büszkének lettek volna. És mindezt azért volt, mert *Wolf* nem értett a sima modorhoz és kérelmetlenül küzdött az igazsága mellett. Végre akadtak azonban Bécsben is emberek, akik megskallták ezt az elnyo-

mást és Berlin példájára Wolf-Egyesület alakítottak a **zeneszerző műveinek** a terjesztésére. Wolf akkor nekifáradt második operájának, a *Manuel Venegas*-nak a megírásához. De akkor érte utól végzetes sorsa. 1897-ben mutatkozni kezdte rajta az öflet jelei. Gyógykezelésbe került, ahonnan hat hónap múlva kikortolt. Néhány barátja elvitte Délre, de állapota újra rosszabb lett; annyira, hogy öngyilkossági kísérletet is követett el. A gmundeni tóba vetette magát, de megmentették. 1898-ban gyógyíthatatlan paralízisbe esett, 1901 óta pedig teljesen apátikus volt. Rendkívül termékeny zeneszerző volt. 280 dala és néhány befejezetlen műve, az operám kívül. A Wolf-egyesület kiadja majd összes műveit. Halálát hetvennyolc éves anyja és négy testvére gyászolja.

** Grant kapitány gyermekei. A *Magyar Színház* vasárnap, március 1-én. délután ülését műsorába a *Jules Verne* hasonló című regénye után készült látványos darabot. A nagyhatású darab 9 képből áll, amelyeknek következők a címök: I. *A hajótörés*, II. *Mathom vára Skóciában*, III. *A Duncan*, IV. *Az okutóki hegyszoros*, V. *A valearandi csapszék*, VI. *Az ausztráliai csapszék*, VII. *Az elhagyottak*. A mérsékelt árú előveteli jegyeket már árusítják.

** A m. kir. színművészeti akadémia növénydéli március hó 1-én tartják a Várszínházban *Ujházi Ede* tantervezése mellett IX-ik versgálai előadásukat. Ez alkalommal színr. kerül: a *Cyfra nyomorúság*, Csiky Gergely vigjátéka. A több szerepeket játszóak: Chiary Irén, Foré Gizella, Olasz Klára, Orosz Adrienne, Veró Margit. Bajai Mór, Bárony István, Kardos Kálmán és Rátkai Márton.

** Híres asszonyok. A Népszínház igazgatója elotadta előadásra *Faragó Jenő* új 3 felvonásos operett-librettóját, amelynek *Híres asszonyok* a címe és Caesar és Cleopatra, Wesselényi és Széchy Mária-Heine és Monche szerelmi regényét viszi a színpadra. A darab, amelyet *Barna* írsó zenésít meg, a jövő szonban kerül színrre a Népszínházban.

** Az Országos Színészegyletől. Az Országos Magyar Színészegylet legyelemi bizottsága e hó 27-én délután 3 órakor ülést tart, amelyen a most hó íolyamán beérkezett legyelemi ügyeket vessik tárgyalás alá. Az egyesület tanácsa 8-án délután ül össze rendes ülésre, amelyre *Pethes Imre* és *Pintér Imre* vidéki tanácsosok vannak beírva.

** Vidéki színművészet. A miekolói színházban tegnap este *Szerény* Gizella asszony a *Vigszínház* kitűnő tagja lépett föl mint vendég a *Vasgyáros* Chairejében. A művésznőnek nagy sikere volt. *Szerény* Gizella holnap az *Ocskayban*, holnapután pedig a *Cigány* Rózsijában lép föl. Március 2-án kezd meg vendégszereplését *Blaháné*.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ A régészeti és embertani társvet a ma este tartotta a Tudományakadémia heü ülésstermében évi kögyűlést báró *Nyáry Jenő* elnöklte alatt. *Herman* Ottó kezdte meg a felolvasások sorát egy igen érdekes tanulmánnyal „A szám és betűrovás” címen. Előadó rámutat arra, hogy az ember előbb ismerte a számot s csak azután a betűt. A magyar-ság számszerzőre is a kés őtűján alapul s ez ő új alakulata a magyar számszrovás legyeleink is alapja. A betűrovásról azt tartja, hogy az eddigi kutatás az 1501 előtti időre nézve töves nyomon haladt. Az egyetlen biztos adat az 1501-ben kélt esikszentmiklósi írárt. Semmi pozitív adat nem léven a betűrovás kéréséről, az egyetlen módján ennek kiderítésére a kutatást jelöli meg. A kutatás úgy az állam, mint a 'ársadalom kötelességévé teszi. A nagy tejszettel fogott előadás után báró *Nyáry Albert* 82 *Árpád-korbéli sír* ralmáról számolt be. A kögyűlés rendes tárgyainak rán dr. *Szendrey* János tükár előterjesztette évi üntését, melyből következőket emeljük ki: A társvet az ében ünnepl tenállásának negyedszázados évfordulója. A muít ében 10 ülés tartatott, amelyeken több száz régiség mutatott be. A társvet vagyona jelenleg 22.584 korona. A pénztárviszsgáló-bizottság jelentésének meghallgatása és az 1903. évi költségvetés megállapítása után a kögyűlés véget ért.

○ Az I. M. I. T. évkönyve. Értékes és szép évkönyv a jelzője annak a kulturális működésnek, amelynek az Israelita Magyar Irodalmi Társulat mind nagyobb sikerrel áll szolgálatában. A gazdag tartalom kötet közli nagy részét a társvet felolvasó-üléseinek bemutatott munkálatoknak, prózát és verset vegyesen. A prózai munkák szerzői: Agai Adólf Lengyel, Laura, Tábori Róbert, dr. Pap Dávid, Pásztor Mihály, Hajdu Miklós, Peisner Ignác, dr. Kocsikeméti Lipót, dr. Eisler Mátyas, dr. Bacher Vilmos, dr. Meller Simon, Balkányi Kálmán, Gerő Károly, dr. Schwarz Gábor, dr. Heller Bernát, dr. Venetianer Lajos. Versekkel szerepelnek a kötetben: Radó Antal, Pásztor Árpád, Lenkei Henrik, Patai József, Kiss Arnold, Sebestény Károly, Feleki Sándor, Gabó Andor, Kisteleki Ede, Dénes Tibor, Heves Kornél és dr. Lówy Ferenc. Az irodalmi rész után következik Bánóczy József, a társvet érdemes tükárának jelentése. Az évkönyvvel együtt adta ki a társvet

bibliafordításának harmadik kötetét, amely az utolsó prófétákat foglalja magában. A gyönyörű magyar fordítást dr. Neumann Ede nagykanizsai és dr. Lówy Mór temesvári rabbiok végezték.

Nyiltér.

A 4 2/2%-os közös államadóssági kötvények (járadék)

konvertálását

vagy azok visszafizetésére való felmondását minden díj és költség felszámítása nélkül elvállalja és minden kívánt felvilágosítást készséggel megad a

Pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete

V., Dorottya-utca 1. szám.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmát, sem alakját nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Bírósági kinevezések.** A király dr. Székely József szatmárnémeti járásbírói albirót a székelyudvarhelyi törvényszékhez bíróvá, dr. Martonyi Marcel budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki jegyzőt a budapesti I—III. kerületi járásbíróhoz és dr. Erdély Lajos gyulafehérvári törvényszéki jegyzőt a karánsebesi törvényszékhez albirákká nevezte ki.

§§ **Humberték pöre.** Párisból táviratozzák: Híre jár, hogy az államügyészség Humbertékat a rendőrbíróság elé akarja állíttatni, mert attól tart, hogy az esküdtek csak nagyon kis büntetésre ítélnék, vagy éppen 16 menthik őket. Az államügyészség ez okból csakis család vadját fogja emelni Humberték ellen, míg a hamisításnak és bamisított iratok használatának vádját elejti. Humberték védői azonban el vannak kőkélve arra hogy mindent elkövetnek, hogy Humberték fölött az esküdtek ítéljenek.

§§ **Halálos ítélet Bécsben.** A bécsi esküdtszék ma ítélt *Senek* Antal késmiüves-segéd pörében, akit azzal vádoltak, hogy *Júlich* nevű 81 éves tőzsdetnájdonost meggyilkolta és kirabolta. Az esküdtek a vádolattal bünsnek találták a rablógyilkosságban, mire a bíróság **kötélhalálra ítélté.** Az ítélet kihirdetése után dr. *Disler* elnök megkérdezte a vádlótól, akar-e semmiségi panaszszal élni, mire *Senek* azt felelte: *Lemondok az egész semmiségi panaszról*, ha felakasztanak, ártatlanul akasztanak fel. Az elnök erre a tárgyalást befejeztetnek nyilvánította. *Senek*, miközben az örök elvezettek, kezelt az esküdtek felé emelte és ezt kiáltotta: *Bosszut tizediziglen.*

§§ **A havasi király alvezére.** Husvétí ajándékkal akart tavaly április hónapjában népének kedveskedni *Lázár* Viktor görög-keleti oláh pap és hírlapíró, amikor egy ízetben kiadta *Buteanu-Butyán* János szernyolcszáznegyvennyolcadiki román *prefekt* életirását, aki egyike volt *Jenku* „havasi király” legvérengzőbb alvezérének. Nagy viéz volt a védtelen nők és gyermekek fölkoncolásában, de gyáván megutott, ha egy maronyni honvéddel kellett szembeszállania. Az ő emlékére fűződik a zarándmegyey magyar-ság kiírása. Hatvani honvéddragny csekeylszámu vitésével elfogta a verengző tenavadat s május 23-án Kőrösbányán föltekítte. *Lázár* Viktor ennek a nemzeti mártírnak emlékért magasztalta föl *Husvétí ajándék* e. füzetében. Követésre méltó példa gyánant állítja a románok elé *Buteanu*, aki a román nemzet szabadságáért halt meg a bitón. A füzet, amelyben a történet meghamisítását csak a magyar-ság ellen sziporkázó gyűlölet mulja felül, — emondja a többi közt azt a párbeszédet, amelyet *Drágos*, a hazafias érzelmi román követ, akit Kószuth küldött a fölkelő oláhok közé alkudozni, *Buteanu*val folytatott. *Drágos* szemére lobbantotta, hogy mért szegődött a kamarilla szolgálatába s mért nem akarja nyakáról az ostrák zarnokot leránni. *Buteanu* azt felelte: „Inkább egy tirannus üljön rajtunk, mint pár ezer vérszopó magyar”. „Mennyire jól ismerte a magyarokat a vértanu *Buteanu*, kiált föl a füzet írója, és mily réglen ismerjük mi a magyarok természetét e prófetai mondasóból”. *Lázár* ezután elbeszéli az egész szabadságharc történetét s a mézarásokról azt mondja, hogy a románok csak a kölesönt adták vissza, mert a magyarok nagyobb rabzolgákká akarták őket tenni, mint eddig voltak s válogatott kínzásokkal végezték ki sok jó basafit, akinek egyedüli bűne az volt, hogy román mert lenni. A kolozsvári esküdthírak egyhangulag bünsnek mondták ki *Lázár* Viktorot a magyar nemzet ellen való gyűlöltre írgatás vétségében s a sajtóbíróság ez alapon *négyhónapi államfoghátra és hatszáz korona pénzbüntetésre* ítélté. A vádlott töbrendbeli semmiségi panaszt nyújtott be, nevezetesen, hogy az inkriminált füzet évekkel ezelőtt már megjelent az újságban s az

ügyészség nem kifogásolta; továbbá élvtítés és az enyhítő szakasz mellözése címén kérte az ítélet megemmisítését. A Kuria első büntetőtanácsa ma *Tarnai* János bíró előadása után, *Tassy* Pál koronaugyészi helyettes indítványára a semmiségi panaszokat alaptalanoknak találta s visszautasította valamennyit.

TÁVIRATOK

Fétérvár, február 24. *Klopotovszki* metropolita, római katolikus érsek meghalt.

New-York, február 24. Tegnap este *Berea* mellett (Ohio) egy személyvonat összeütöközött egy tehervonattal. A személyvonat egy része meggyulladt. Négy postahivatalkod odaégett és több vasuti hivatalnok megebesült.

A pápa jubileuma.

Róma, február 24. A pápa ma délelött ünnepies kihallgatáson fogadta a rendkívüli spanyol követséget. A követség vezetője, *Almodovar* herceg felolvasott egy feliratot, azután átadta a pápának *Alfonz* király levelét. A szentatya, aki egészen jól van, rövid beszéddel válaszolt és megbízta *Almodovar* herceget, hogy a spanyol királynak és a spanyol nemzetnek adja át hálájának és élénk rokonszenvének kifejezését.

A gyógyuló olasz külügyminiszter.

Róma, február 24. A *Fracassa* teljesen alaptalanak mondja a híresztelést, hogy *Prinetti* külügyminiszter helyébe *Morin* haditengerészeti minisztert nevezik ki. A minisztertanács azóta, hogy ideiglenesen *Morin* vette át a külügyminisztérium vezetését, nem foglalkozott azzal a kérdéssel, mert *Prinetti* gyógyulása szépen halad.

Eltemetett munkások.

Bécs, február 24. A *Liechtensteinstrassen* ma délben egy építelőiben lévő ház pincoboltzata beomlott. A pincében tíz munkás dolgozott, akik közül csak hét menekült meg, kettő ott veszett, egy pedig megsérült.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, február 24. A bécsi tőzsdekamara ma tartott teljes ülésén elhatározta, hogy a *Brassói Államos Takarékpénztárnak* első kibocsátása 6 1/2%-os koronazáloglevelei jegyzése iránt benyújtott kérvényét pártóltag terjeszti fel a pénzügyminiszterhez.

Bécs, február 24. A tőzsdekamara mai ülésén felolvasták a bécsi tőzsderegyletnek két beadványát, amelyben az a tőzsdé szabályzatának tervbe vett revíziója alkalmából előterjeszti kívánóságait a legyelemi eljárásra és a tőzsdetancsos- és választott bíróválasztásokon érvényben lévő többszörös szavazatlagnak részben való megszüntetése vonatkozólag. A tőzsdekamara elhatározta, hogy ezeket a beadványokat átteszi a reform-bizottságra.

Bécs, február 24. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) *New-Yorkban* helyben 10.06 (10.05), *Febr.-ra* 9.84 (9.89), *Májusra* 9.82 (9.86), *New-Orleansban* helyben —, (9.11/10), *Petroleum*: *Stand white New-Yorkban* 8.20 (8.20), *Stand white Philadelphiában* 8.15 (8.15), *Raffined in Cases* 10.50 (10.50), *Credit Balances at Oil City* 1.50 (1.50). — *Zsir*: *Western steam* 10.10 (10.15), *Rohe* és *Brothers* 10.80 (10.30). — *Tengeri* irányzata engedő. — *Február*ra 59.1/2 (59.1/2), — *Márciusra* 57.1/2 (57.1/2), *Májusra* 52.1/2 (52.1/2). — *Busa* irányzata gyenge. — *Piros ószi* helyben 83.— (83.1/2) *Február*ra —, (—), *Márciusra* 83.1/2 (84.1/2), *Májusra* 81.— (81.1/2), *Jul.-ra* 78.1/2 (78.1/2), *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1.1/2 (1.1/2). — *Kész*: *fair Rio* 7. sz. 5.1/2 (5.1/2), — *Febr.-ra* 4.30 (4.36), *Májusra* 4.50 (4.55) — *Least*: *Spring Wheat* *clears* 3.05—3.10 (3.05—3.10), *Okor*: 3.1/2 (3.1/2), *On*: 20.85—20.80 (20.40—20.60), — *Rés*: 12.90—13.25 (12.90—13.10). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, február 24. (A *Terményfőzde.*) (Zárlat.) *Busa* irányzata gyenge. — *Máj.-ra* 77.1/2 (77.1/2), — *Juliusra* 73.1/2 (73.1/2), — *Tengeri* irányzata engedő. — *Febr.-ra* 54.— (54.—), — *Zsir*: *Febr.-ra* 9.57 (9.55), *Máj.-ra* 9.57 (9.57). — *Szalonna* *short clear* 9.81 (9.81)—, —, — *Sertésus*: *Májusra* 17.55 (17.67). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, február 24. (A *Terményfőzde.*) (Zárlat.) *Busa* irányzata gyenge. — *Máj.-ra* 77.1/2 (77.1/2), — *Juliusra* 73.1/2 (73.1/2), — *Tengeri* irányzata engedő. — *Febr.-ra* 54.— (54.—), — *Zsir*: *Febr.-ra* 9.57 (9.55), *Máj.-ra* 9.57 (9.57). — *Szalonna* *short clear* 9.81 (9.81)—, —, — *Sertésus*: *Májusra* 17.55 (17.67). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, február 24. (A *Terményfőzde.*) (Zárlat.) *Busa* irányzata gyenge. — *Máj.-ra* 77.1/2 (77.1/2), — *Juliusra* 73.1/2 (73.1/2), — *Tengeri* irányzata engedő. — *Febr.-ra* 54.— (54.—), — *Zsir*: *Febr.-ra* 9.57 (9.55), *Máj.-ra* 9.57 (9.57). — *Szalonna* *short clear* 9.81 (9.81)—, —, — *Sertésus*: *Májusra* 17.55 (17.67). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Tavaszuvalat.

Pihég, kőszá tavaszuvalat
Csapongva száll az éjszakán keresztül,
Nyomába lopva a lelkeim által
Valami rezdül . . .

Odakünn alótt, panaszos bűgással
A kikelet lüktet fel már titokban.
Hamvadó láng a szívem közepén
Újra kilobban . . .

Valami vágy imbolyog át a légen,
Életre kell a megdermedt fákat;
Valami hív, hogy szálljak messzi el,
De szárnyam fáradt . . .

Lys noir.

— Mit gyűlöl egy angol írónő? Egy angol folyóirat kérdést intézett egy igen előkelő angol írónőhöz, hogy mit gyűlöl leginkább a világon? Erre a következő feleletet kapta: Azt a férfit, aki magát mindenható Istennek tartja. Azt a nőt, aki nem tudja életét makulatlanban és egy szerelemhez való hűségben eltölteni. A kerékpározó hölgyeket és egyáltalán azokat a hölgyeket, akik a térfakat utánozzák. Az amerikai milliomasokat, Mr. William Archert (Ibsent magasztaló kritikusként) és istenét, Ibsent. Végül a magasabb társaság hölgyeit, kik szeretik fényűzésüket nyilvánosan árubaocsátani.

— A festő joga. Arról folyik most a vita Párisban: van-e joga a festőnek a képéhez akkor, amikor az már nem az övé: illetve teheti-e a vevő azt a megvett festményvel, amit akar? A kérdés első pillanatra nagyon egyszerűnek látszik, pedig nem az. Az eset, amiből a vita keletkezett, a következő:

Egy Párisban élő amerikai milliomas, aki nagy műbarát és a vásárlásai miatt igen hasznos látogatója a látlatoknak, megvette egy hírneves művész képét, amely Psychet ábrázolja. A milliomas azonban nemcsak a művészetnek, hanem az erkölcsnek is nagy barátja volt. Szemérmes lelkét bántotta Psyche mezletisége, úgy eszelekedett tehát, hogy — fűruházta a ruha nélkül szülőkködött. Igen szép ruhát festetett rá, a legújabb divat szerint valót, és ezt közölte is a művésznek, abban a meggyőződésben, hogy nagy örömet okoz neki. A hatás pedig az volt, hogy a díkter majd megfojtotta a jó embert, legazemberezte és ráadásul még be is pörölte. Ennek az érdekes pörnek az eredményét várják nagy izgalommal a francia művészek, meg a közönség is. Vannak, akik a milliomas pártján állanak, azt mondván, hogy mindenki azt teheti a maga jószárával, amit akar. Ha úgy tetszik neki, akár tüzet is rakhat vele. A nagy többség azonban más nézeten van. Azt mondják, hogy a művészi alkotással csak annak a hasznát (gyönyörűségét) vette

meg a vevő, eladhatja, elajándékozhatja, elzárhatja, de arra nincs joga, hogy változásokat csináltasson rajta, elronta, vagy megsemmisítse. Hivatkozunk rá, hogy például a könyvkiadónak, ha örök áron vette is meg az író munkáját, nincs joga rá, hogy azt megváltoztassa, megcsonkítsa. Most már a francia bíróságnak kell e fogas kérdéssel megbirkóznia.

— Az angol király náthája. Az angol királyról ország-világ tudja, hogy bámulója volt a szépségnek. Trónörökös korában bizony nem egy-két szivbehi regényéről rántotta le a leplet az indiskrétt sajtó. Ha akadna valaki, aki összegyűjtene e gavalér király élményeit, abból bizony vasos kötetek írhatóknak. Amióta azonban Edvárd király lett, kevesebb hír hallik róla ilyenfélében, egyrészt mert hát már nagy-apa is, másrészt mert a királyt uralkodói gondok veszik körül. Ezen fellegek sötétjén azonban ki-kioszlan egy mosolygó napsugár, amely arról tanuskodik, hogy a király mindig a régi gavalér. Legutóbb erős meghülés miatt nem jelent meg egy fényes estélyen, amelyet a tisztelőre adott. A rossz nyelvek azonban azt suttogják, hogy Edvárd király nem e miatt maradt el az ünnepélyről, hanem azért nem jelent meg, mert a királyné kerekén kijelentette, hogy mivel a meghívottak közt nem egy olyan hölgy van, akit a király tulságosan is kitüntet, ő — a királyné — nem megy el. Így történt aztán, hogy Edvárd király náthát kapott, amely azóta már el is múlt.

— Szappanbányás. Kanada északnyugati részében érdekes bányatelepekre bukkantak nemrégiben, amelyeknek kiaknázásához már hozzá is fogtak. A kanadai nagy tavak vidékéhez közel ugyanis egy nagykitérjedésű természetesen pusztaság terül el, amelyen számtalan kisebb-nagyobb tó és tavaoska van. Újabb bányamérnökök jártak azon a vidéken, akik arra a felfedezésre jutottak, hogy ezeknek a tavaknak vize erősen szódátartalmú. A közelebbi vizsgálat azonban azt is kiderítette, hogy a tavak partjait és fenekét egy sönemű iszap-erakodás borítja, amely szoda- és boraxtartalmú s így természetes szappant alkot. A megejtett kísérletek szerint ez a természetes szappan ugyanolyan tulajdonságokat tüntet fel, mint a rendes szappan, oldja a zsíradékokat, a por és piszokfoltokat eltávolítja és higiénikus hatása sokkal erőteljesebb, mint a mesterséges szappanné. A telepek kiaknázására már részvénytársaság is alakult, amely a munkát meg is kezdte. Éddig 275.000 kilogramm szappant emeltek ki az egyik tóból. Az üzlet valószínűleg nagy nyereséggel fog járni, mert a telepek valószínűleg kimeríthetetlenek. Egyedül az az egy tó, amelyet kotrani kezdtek több mint 200.000.000 kilogramm természetes szappant rejt magában.

— A verébpeosenye. A Varsó környékén lakó parasztek irtóháborút folytattak a verebek ellen. En-

nek a hadjáratnak az az oka, hogy a varsói vendég-lősöknek rendkívül sok verébbe van szükségük. A vendégek ugyanis nagyon szeretik a verébpeosenyét, amelyet az ottani vendéglőkben nagyon izletesen készítenek el. A parasztoznak ugyan nagyon sok fáradságába kerül, hogy a vendéglősök heti szükségletét, amely ötezer verébet tesz ki, kielégítsék, de mégis nagyon igyekeznek, hogy a kívánt mennyiséget megszerezhessek, mert meglehetősen jó hasznót élveznek ebből a kereskedésből. Tíz fillérrel fizetik meg a vendéglősök a veréb pártját, 6k pedig ugyanilyen árt fizetnek öt pár verébet a gyermekeknek, akik a verebeket összefogdoszák.

— Viasshang a felhőben. Párisban a napokban egy léghajó szállt fel, amelynek utasai nagy meglepetésre háromezeröttszáz méter magasságban nagy-szerű visszhangot hallottak. Ilyen magasságban a hang nem jöhetett földről, így hát csak azoknak a felhőknek a visszhangja lehetett, melyek között a léggömb elrepült. Hogy a felhőkről visszapattan a hang, azt már Arago, a híres természettudós is észlelte. Több-ször vett részt tűzérzési lögyakorlatokon és mindig azt tapasztalta azokon, hogy tisztá időben az ágyu hangja csak egyszerű dörrénes alakjában jelentkezett és csak egy másodpercig tartott, míg borús időben hosszú dübörgés kísérte. Különösen tengerenészleltek sokszor a felhők visszhangját, mert ott más visszhang nem is keletkezhetik. De különbséget kell tenni felhő és köd között, mely utóbbi sem a fényt, sem a hangot vissza nem veri.

— Vitatkozás: kőben.

— Nem, uram, én önnel nem fogok megverekedni. Legényember vagyok s nem akarom kitenni magamat annak, hogy özvégységre juttassak egy asszonyt.

— Ha csak ez a baj, kérem, hát elvállok.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Az Első Magyar Általános Tisztviselő Egylet m. sz. tegnap tartotta rendes évi közgyűlését. Benedek Sándor közigazgatási bíró elnöksége alatt. Az üzleti jelentésből, melyet a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vett, felmilitük a következőket: A tagok száma 8638, az üzleti tőke közel 3 millió korona; az 1902. évi fiztá nyereség 71.698 korona 70 fillér, melyből az üzletreszek után 7%-os kamat osztalék fizetettek. Általános megeledést keltett az igazgatóság ama határozata, hogy a magyar államtisztviselők országos egyesületének ingyenyeliséget engedett át a szövetezet Albrecht-utj palotájában. A választásoknál az igazgatóság által ajánlottak kerültek a tisztségekbe, a beadott 1600 szavazat közül több mint 1000 szavazattal lettek megválasztva igazgatósági tagokká:

— Ön bizonyítékot akart — mondá — itt van. Horace meghallotta e szavakat. Gyorsan Julian felé lépett; különben piros arca halvány lett a visszafojtott dühtől.

— Vigye el innen ezt a nyomorultat! — mondá. — De azonnal! Vagy istenemre mondom, nem tudom, mit csinálók.

E szavak újra magához térítették Juliant. Széttékitett a szobában. Lady Janet és a házvezető az elájult Mercy körül foglalatokdakt és a nagyszámu eselédég ijedten a könyvtárszoba ajtaja mögé gyülekeztek. Az egyik a legközelebb lakó orvosát akart elszaladni, a másik azt kérde, hívja-e a rendőrséget. Julian mindenkinek csendet intett és Horacehoz fordult.

— Legyen nyugodtan — mondta. — És bizza reám a dolgot, én csendesen el fogom távolítani e nőt a házból.

E közben kezédfogta Gracet és mondá, amikor az szabadulni akart tőle:

— Ebben a házban már mindenkit ellenségévé tett, engem is azzá akar tenni? Gondolja meg, hogy egész Londonban nincs egyetlen egy barátja sem.

Grace lehorasztotta fejét, engedelmessédt a lelkes szilárd akaratának. Julian parancsára a szolgák visszavonultak, ő maga pedig Gracet magával vonozta a könyvtárszobába ment. Mielőtt maga mögött betette az ajtót, még egy tekintetet vetett az ebédőre.

— Magához tért? — kérde habozva.

— Még nem — válaszolt lady Janet.

— Hivassak orvost?

Horace közbelepett és visszautasította ez ügyben Julian minden beleavatkozását.

— Ha orvosra lesz szükségünk, majd magam megyek érte.

Julian betette az ajtót és egy kézmozdulattal intett Gracnak, hogy üljön le. A leány engedelmessédt és csodálkozva nézett a lelkes után, amikor az fel és alá járkált a szobában.

REGÉNY

AZ ÚJ MAGDOLNA

— REGÉNY —

Írta: WILKIE COLLINS

(24)

Ezzel lady Janet be sem várva a választ, megfordult és újra karonfogta Horacat.

— Kérem, vonuljon vissza, — szólt nyugodtan Gracehoz.

De ez állhatatosan ott maradt.

— A tolvajnö itt van, — ismétlé. — Engedje meg, hogy szembe kerüljek vele, aztán tessék kintasítani.

Julian most előlépett és karon ragadta Gracet.

— Ön megfeledezik a lady Janet iránt, az önmagát iránt tartozó illendőségről, — mondotta, félrevonva a nőt.

Grace kétségbeesett erőlködéssel kiszakította magát a lelkes karjaiból és megállította lady Janet-t a félkört ajtajának küszöbén.

— Igazságot eszedem! — kiáltá és örült kétségbeeséssel megrázta öklöbe szorított kezét. — Jogomat követelem, amikor szemtől szembe akarok állni azzal a személylyel! Hol van? Hozzák őt ide! Hozzák ide! — Mialatt Grace ily van szavakba öntötte szenvedélyét, kint a ház előtt egy kocsai állt meg. Az igaztóságban azonban senki sem vette észre a kerekék dübörgését és reá a kapu nyitását. Horace dühös hangon hártotta el a sértegetést lady Janetől, ez pedig másodsor is elejtette karját és hevesen megrántotta a eselédégnök szóló esengtyűt. Julian a dübögő Gracet megint karonragadta és hiába próbálta csitítani, amikor lassan felnyitott a könyvtár-

szoba ajtaja és belépett Mercy Merrick kalappal és köpönyeggel kezében, hiven Horacnak tett igéretéhez.

Grace szemei vették legelőször észre megjelenését. Heves mozdulattal kiszakította magát Julian kezéből és az ajtó felé mutatott.

— Aha! — kiáltá a bosszuvágy hangos kitörésével. — Itt van ő!

Mercy e hang hallatára megfordult és szemei találkoztak annak a leánynak vad diadalban égő szemeivel, akit ő holtának hitt, akinek kiadta magát. Szemei alig ismerték föl, amikor ájtultan lerogyott a földre.

Hetedik fejezet.

Julian elutazik.

Julian állt épp a legközelebb Mercylez és legelőször ugrott hozzá amikor összeesett. Az iszonyat kiáltása, amely kebléből kiött, amikor karjaiban fölemelte a nőt és a kifejezés, amelyel szemei a halotthalvány arca szegződtek, világalan elárulták, mily mély részvétellel és csudálattal viseltetik Mercy iránt. Horace észrevette. Gyors mozdulattal Julianhoz lépett és féltékenységtől reszkek hangon szólt:

— Engedje át ezt nekem.

Julian halovány arca gyöngén elpirult, amikor visszavonult és Horacnak engedte át, hogy az eszméletlen nőt a kereketre vigye. A földre sította szemeit és önmagára is haragudni látszott, hogy kereste barátjai e viselkedésnek okát. Julian volt az első, aki az első lépést megtette a végzeteljes találkozásához és most ugy állt itt, mintha mindabban, ami itt történt, a legcesekélyebb részt sem venne.

Karjának érintése felrázta álmaiból.

Megfordult és maga előtt látta a szerencsétlenség okozóját — az idegen nőt, szegényes fekete ruhájában. — Kérlelhetetlen mosolylyal a kereketen fekvő alakra mutatott.

Kádár István áll. számszéki tanácsos, dr. Néger Adolf, Vass Tamás, Török Árpád osztálytanácsosok, dr. Gőz József iskolai igazgató, Halassy Károly számszéki titkár, Bálint Ferenc irodatiszt, Engelthaler Ödön államvasúti főellenőr, Mezey Béla számvédelmi főnök, Karny Ferenc és Püspök János min. számtanácsosok.

A budapesti általános villamosági részvénytársaság ma délelőtt tartotta a IX-ik évi rendes közgyűlést gróf Teleki Géza elnöklése mellett. Az igazgatósg jelentéssel, hogy az a lolytonos haladás, mely az intézet üzemeltetése menetének jellemző, az elmúlt üzem-évben is tapasztalható volt. Az utolsó évi jelenlében kimutatott 5140 fogyasztónak 141.977 lámpájához, továbbá 936 fogyasztó 30.970 lámpáját kapcsolta be s ezek közt van az országház berendezése is. E szerint a fogyasztók száma az 1902. üzemév végével 6076-ra szaporodott, a bekapcsolt lámpák száma pedig 172.947-ra. A kábel-hálózat hosszúsága 124 kilométerről 129 kilométerre emelkedett. Az utolsó évek kielégítő eredményét tekintve, az igazgatóság azt a meggyőződését nyilatkoztatta, hogy az üzlet gyarapodása egyrészt a közönségnek az intézetet aramszolgáltató-rendszerében való bizalmában, másrészt abban a körülményben leli az okát, hogy a régebben csak fényüzés-cikkeknek tekintett villamos áram, most már életszükségletté vált. Mindez szükségessé teszi, hogy a villamos műnek megővítéséről idejekorán gondoskodjanak és hogy ebből a ebből a gép-piacon mutatkozó kedvező körülményeket kihasználják. Ezt a programot több évre osztva hajtják végre s a beruházások egy részét az elmúlt évben már leigazgatták. Az 1902-iki üzletév tiszta nyeresége 632.811 korona 89 fillér, amelyből az alapszabályoknak megfelelő levonások után, a 200 koronáról szóló részvény 5 százalékos osztalékát, darabonként 10 koronát fizetnek ki, külön osztalékul pedig (1 1/2%) részvényenként 3 koronát. E szerint minden egyes részvény után 13 korona jövedelem esik, amelyet március elsőjéig kezdve fizetnek ki. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a főmentvényt megadta. A társaság alkalmazottjainak segélyalapjára megszavaztak 15.000 koronát. Az eddigi igazgatóságot egyhangulag újból megválasztották. Végül Schödl Lipót részvényes mondott köszönetet a vezetőségnek és a tisztikarnak az elért fényes eredményekért.

Déligyűlés-útköz. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 10000 láda narancsot, citromot és mandarin adott el a következő árak mellett: Narancs: 180-as 6.60 koronától 8.- koronáig, 200-as 6.50 koronától 6.50 koronáig, 300-as 6.50 koronától 8.50 koronáig, 360-as 6.- K-tól 7.- koronáig. Vépiros narancs: 7.50 koronától 11.50 koronáig. Citrom: 300-as 5.50 koronától 6.50 koronáig, 360-as 6.50 koronától 7.- koronáig. Mandarin: 80-as - koronától - koronáig, 100-as - koronától - koronáig. A legközelebbi aukció kedden, március 3-án lesz, mely alkalommal 12.000 láda narancs, citrom és mandarin kerül eladásra.

Szeszarak. A kontingens nyeresései ár Budapestén 36,50 korona pénzben, 37,50 korona árban. — Bécsben az irányzat lanyhább. A kontingentált készárú 39.- korona pénzben, 39,40 korona árban.

Borjavásár. 1903. évi február hó 24-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi éls borjú 411 db, lelt borjú 2 db, bécsi borjú — db. — db., növendékmarha — darab, bárány — éls 185 darab, lelt bárány — darab. Árjegyzések. — Belföldi éls borjú I. rendű 80—92 L-ig, kivétel 94 f., II. rendű

éls borjúkért 72—78 L-ig, 1 kilonként, lelt borjú I. rendű 108—110 L-ig, II. r. — L-től — L-ig, kivét. f. kilonként levonás nélkül. Rugott borjúkért — L-ig. Növendékmarha — L-től — L-ig, L. r. — L-ig, középminőségű — L-ig, alarendelt — L-ig, 1 kilonként. Bárány éls 10—14. — k., lelt bárány — k., kivétel 10—14. — k-ig páronként. — A vásár gyors lefolyású volt, azonban a nagy felhajtás miatt az árak 4—5 fillérrel kilogrammonként hanyatlottak.

Sertés-konzumvásár. (A székesfehérvári sertés-vásár és közgazdihid intézősége.) Február 24-én Főelhajtás: Zsirterés, ugyanint óreg I. rendű 350 kilogrammonként — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammonként — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Husserés ugyanint: nehéz 300 kilogrammonként — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főelhajtás Összege 178 darab. Előző napi maradvány 43 darab, összesen 216 darab. Eladott 195 db. Maradvány 23 db. A vásár irányzata élenk. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyzetük: Zsirterés: Óreg I. r. 350 kgr.-on felül 98—105 fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 98—105 fillérig, selejtezett — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammonként 106—109 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 104—108 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 96—100 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husserés: Nehéz 300 kilogrammonként — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élsúlyban.

Bécsi sertés-vásár. A st.-márzi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertés-vásárra bejelentettek 10767 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak 6197 darab fiatal sertést, 2709 darab magyar hizott sertést és 2381 darab nehéz sertést. Összesen 10287 darabot.

Jegyzések: kigr.-kint élsúlyban (a fogyasztási adót nem számítva). Előrendű sertés 116—118 fillér, kivétel 119 fillér. Közép minőségű 108—114 fillér, könnyű sertés 98—106 fillér, fiatal sertés — fillér, süldő 76—96 fillér.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, február 24.

A buzaüzletben visszaesés volt az irányzat. Forgalmába került 10.000 min. buza, finomabb minőségű árú alig tartott, gyengébb minőségű 2 1/2—5 fillérrel aacsonyabb árakon.

Rozsban, zabban és tengeriben változatlanok maradtak az árak.

Eladatok:

Buza. Tiszavideki: 400 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 32 1/2 f. Fejérmeyei: 100 mm. 79 k. 8 K. 06 f., 200 mm. 78 k. 8 K. Pestmegyvidéki: 100 mm. 80 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 17 1/2 f., 100 mm. 78 k. 15 f., 100 mm. 78 k. 8 K. Hartai: 300 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 25 f.

Tolnai: 1200 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 1000 mm. 75 k. 7 K. 80 f. Bécskei: 300 mm. 78-3 k. 8 K. 25 f. Besckerei: 3000 mm. 77-4 k. 7 K. 85 f. Szerémségi: 1800 mm. 77 k. 7 K. 70 f. Mind három hónapra. Rozs: 150 mm. 6 K. 72 1/2 f. Arpa: 150 mm. 6 K. 10 f., 100 mm. 6 K. 07 1/2 f. Zab: 100 mm. 6 K. 35 f., 300 mm. 6 K. 30 f., 100 mm. 6 K. 25 f. Kétszínűtés mellett. A készítés hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktörzse szokásai szerint kétszínűben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramm-ára		Kilogramm-ára			
		K-tól	K-ig	K-tól	K-ig		
Tiszavideki	uj	76	78,5	79,0	80	81,5	82,5
		77	79,5	80	81	82,5	83,5
		78	80	80,5	81	82,5	83,5
		79	80	80	80	81,5	82,5
		76	77,5	78,5	80	81,5	82,5
		77	78,5	79,5	80	81,5	82,5
		78	79,5	80,5	81	82,5	83,5
		79	80	80	80	81,5	82,5
		76	77,5	78,5	80	81,5	82,5
		77	78,5	79,5	80	81,5	82,5
		78	79,5	80,5	81	82,5	83,5
		79	80	80	80	81,5	82,5
		76	77,5	78,5	80	81,5	82,5
		77	78,5	79,5	80	81,5	82,5
		78	79,5	80,5	81	82,5	83,5
		79	80	80	80	81,5	82,5
		76	77,5	78,5	80	81,5	82,5
		77	78,5	79,5	80	81,5	82,5
		78	79,5	80,5	81	82,5	83,5
		79	80	80	80	81,5	82,5
		76	77,5	78,5	80	81,5	82,5
		77	78,5	79,5	80	81,5	82,5
		78	79,5	80,5	81	82,5	83,5
		79	80	80	80	81,5	82,5

Egyéb gabonafajták	Kilós	Kilogramm-ára	
		K-tól	K-ig
Rozs	uj	70—72	6,75 — 6,86
			6,65 — 6,76
Arpa	uj	60—67	5,80 — 6,00
			4,60 — 5,70
Zab	uj	64—66	6,40 — 6,60
			6,20 — 6,30
Tengeri	uj	60—62	6,75 — 6,86
			6,65 — 6,76
Repe	uj	10	10,50
			6,00
Kéles	uj		6,75 — 6,86

A határidőzlet folyamán a következő kitételek

- Kitételek:**
 Áprilisi buza 1903. . . . . 7.54—7.53—7.55—7.57
 Októberi buza 1903. . . . . 7.54—7.55—7.59
 Áprilisi rozs 1903. . . . . 6.62—6.64
 Áprilisi zab 1903. . . . . 6.07—6.05
 Májusi tengeri 1903. . . . . 6.16—6.18—6.20—6.21—6.22
 Júliusi tengeri 1903. . . . . 6.20—6.25
 Augusztusi repe 1903. . . . . —

Déli egy óraor a következő záróárakat állapít

- Déli egy óraor a következő záróárakat állapít**
 Áprilisi buza 1903. . . . . 7.56—7.57
 Októberi buza 1903. . . . . 7.58—7.60
 Áprilisi rozs 1903. . . . . 6.64—6.66
 Áprilisi zab 1903. . . . . 6.04—6.06
 Májusi tengeri 1903. . . . . 6.21—6.22
 Júliusi tengeri 1903. . . . . 6.25—6.26
 Repe augusztusra 1903. . . . . —
- Délután fél 5 óraor zárul:**
 Áprilisi buza 1903. . . . . 7.56—7.58
 Októberi buza 1903. . . . . 7.57—7.59
 Áprilisi rozs 1903. . . . . 6.62—6.64
 Áprilisi zab 1903. . . . . 6.05—6.09

Ebben a pillanatban Julian lelkét egészen más dolgok foglalkoztatták. Oly élesen megfigyelő férfi, mint ő, nem érthette félre Horace viselkedését. Komolyan és tartózkodás nélkül kérdezte magában, vajjon Mercy első ládája csakugyan olyan hatalmas benyomást tett-e rá, hogy Horace észrevehette, még mielőtt ő maga ennek tudatára ébredt. Hát már annyira ment, hogy barátai kötelessége követeli, hogy soha többé ne találkozzék vele? Bosszankodva megállt. Mint olyan ember, aki életét komoly hivatásnak szenteli, bántotta még a pusztá gondolat is annak, hogy tisztán szentimentális elhamarkodás bűnét követte el, első látásra beleszeretvén egy lányba.

Véletlenül éppen Grace-szal szemben állott meg, aki megunt a szomorú hallgatást, megragadta az alkalmat és megszólította:
 — Ide jötem, mert ön kívánta egy — mondotta. — Akar-e ön továbbra is segítségemre lenni és számíthatok-e önre mint barátomra?
 Julian szórakozva nézett a nőre; csak nagynehezen tudott figyelni rá.

— Ön sokat tulajdonított nekem — folytatta Grace, — de én mégis hálásan elismerem jószágát, hogy meghallgatást biztosított számomra. — En most lelkiismeretere kérem, — kételkedik ön még abban, hogy a személy csaló és egy toladott az én állásomban? — Nem volt ez a valóság még elég arra, hogy ő csakugyan Mercy Merrick? — Ön is, a többiek is mind látták, hogy látásomra eszméletlenül összerogyott.
 Julian szólanul végigment a szobán és megrántotta a csengetyűt, amikor a szolgál belépett, egy kocsiért küldte.
 Grace fölemelkedett:
 — Minek kell a kocsi? — kérde Grace éles hangon.
 — Mindkettőnk számára, — válaszolt Julian. — Visszaviszem önt lakására.
 — Ennek én határozottan ellene fogok sze-

gülni. Az én helyem itt van ebben a házban. Sem lady Janet, sem ön nem oáfolhatják az itt lefolyt tényeket. Nem kívántam mást, csak hogy szemtől-szembe állítsanak avval a személylyel, és az ájtultan összeesett, amikor meglátott.

E szavaknál diadalittasan Julianra nézett, mintha ez nem erőltethetné meg ez állítását. De Julian mégis megette és pedig nyomban.
 — Ön tehát magától értetődőnek tekinti, — mondá, — hogy annak a hölgynek elajúlása világos bizonyítéka bűnösségének. Nos, én mondom magának valamit, ami nézetén változtatni fog. Az a hölgy idejövetelekor elbeszélte nénemnek, mint találkozott önnel véletlenül a francia határon és hogy önt ott csaknem 6 mellette egy granát megölte. Gondolja meg, hogy 6 most hirtelen, minden előkészület nélkül önt élve látja, éppen most, amikor, mint első pillanatra meglátszik rajta, egészsége nagyon meg van rendülve; ön tehát éppenséggel nem találhat azon semmi csudálatot vagy megmagyarázhatatlant, hogy ez oly hirtelen megfosztotta eszméletétől.

Ezt a körülményt Grace semmiképp sem tudta megafoljni.
 Erre egyáltalán nem volt mit válaszolni. Mercy a jól kiesztelt elbeszéléssel nagyon is elérte célját, mert mindazok, akik ismerték a házikóban való találkozás és az ott történt végzetes sobesülés történetét, egy pillanatra sem hihették, hogy az eszméletlenség mögött csakugyan a bűn rejtőzött. Az ál-Grace, mint azelőtt, most is elárthatatlan maradt a legközelebbi gyanura néve is és az igazi Grace ezt jól tudta. Visszahanyatolt székére, csüggedten és kétségbeesetten ölébe ejtette kezét:
 — Minden ellenem van, — mondotta hangtalanul. — Még az igazság is a hamisító nő pártjához szegődik. — Azután elhallgatott, hogy bátorságot merítsen.

— De nem! — kiáltott határozottan. — Az én nevemet, az én állásomat, ebben a házban nem fogja elrabolni egy nyomorult kalandornól! Tegen ön, amit akar. Nekem föl kell derítenem a csalást; előbb el nem mozdulok innen.
 Ebben a pillanatban jelentette a szolgál, hogy a kocsi kint a ház előtt várakozik.
 Grace dacos mozdulattal Julianhoz fordult és szólt:
 — Nem akárom önt feltartóztatni, de legalább tudom, most már öntől sem várhatok sem tanácsot, sem segítséget, mr. Julian Gray.
 Julian a szolgálval félrehúzódtott.
 — Nem tudja, — kérde Julian — hivatko-e orvost?
 — Nem hiszem, sir. Legalább odakünt ugy hallottam, hogy nincs rá szükség.
 Julian ez nem nyugtatta meg, egy cédulára ráírta: Magához tért már? és átadta a szolgának, hogy kézbesítse lady Janetnek.
 — Hallotta ön, mit mondtam, — kérde Grace, amikor megint egyedül voltak.
 — Mindjárt válaszolni fogok, — mondá Julian.
 Éppen újra belépett a szolgál és megheztá lady Janet választát, amelyet az a küldött cédula háttára írnonnal írt: Hála Istennek, eszmélet megint visszatért. Nehány perc múlva visszavihetjük majd szobájába.
 Akkor erre kellett vinni. Gracet tehát minél hamarább el kellett innen távolítani. Julian készült e nehéz feladat elvégzésére.
 — Hallgasson meg, — mondá, miután a szolgál kiment. A kocsi kint várakozik reánk. Utolsó szavam ez. Ön most a konzul ajánlatára az én oltalmam alatt áll. Határozzon most tisztónt, itt akar-e maradni, vagy azt akarja, hogy átadják a rendőrségnek.
 Grace felugrott.
 — Mit jelentsen ez? — mondá dühösen.

(Folytatás következik.)

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1903. február hó 25-én.

Sába királynője.

Nagy opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzezte Goldmark K. Szövegét írta Mosenthal.

Személyek:

Salamon	Ney D.	Sulamit	Vasquezné
Bad Hanán	Mihályi	Sába királynője	Diésyiné
Assád	Broulik	Astárah	Béris M.
Főpapa	Szendrói		

Kézlete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. február hó 25-én.

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Irta Maeterlinck Maurice. Fordította Abányi Emil.

Személyek:

Guido	Mihályi	Borso	Kőrösmezői
Marco	Gál	Torello	Mészáros
Monna Vanna	Márkus	Bistos	Gyenes
Prinzivalló	Beregi	Vedio	Hetőnyi

Kézlete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. február hó 25-én.

Kéz kezét mos.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Hercegy Ferenc.

Személyek:

Zentay	Balassa	Eberle	Kazaliczky
Mariette	Kertész	Klotild	Hegedűsné
Ozv. Vivoné	Csillag T.	Farago	Bárdi
Berkenyay	Fenyvessi	Szorgusz	Gyözö
Tatár	Vendrei	Lőrinc	Hegedüs
Sólyom	Góth	József	Tanay
Borhidy	Szerényi	Béni	Rónaszéky
Kabóczyay	Tapolczai	Kemény	Fekete

Kézlete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. február hó 25-én.

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irta Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J.

Személyek:

A királynő	Krecsányi	Táncest	Ujvári
György, fia	Pedák Sári	Tom bátya	Szerdahelyi
Viktória	Dóri	Annie, lány	Harmath
Lancaster	Raskó	Plumpudding	Nyárai
Pompoinus	Kovács M.	Gipsy	Szabó
Hopmester	Solymosi	Pickvick	Farányi

Kézlete 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. február hó 25-én.

A bajusz.

Daljáték 3 felvonásban. Irta Verő György.

Személyek:

Kozáry József	Szilágyi	Lerchenbach	Szomori
Amália	Sziklainé	Lansky Jenő	Déli
Mathilda	Pálmay	Rosette	Tomcsányi
Plachwitz	Sziklai	János	Tollagi
Kozáry Gábor	Ráthonyi	Kertész	Lenkefi
Hona	Borváth	Bankár	Fekete

Kézlete 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. február hó 25-én.

A tánc.

Kézlete 7 1/2 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Szerda, 1903. február hó 25-én.

Az aranyember.

Eredeti dráma 5 felvonásban, előjátékkal, 7 képpben. Irta Jókai Mór.

Személyek:

Timár	Pálf	Granicár tisz	Hetőnyi
Trikáisz	Egressy	Brazovics	Gabányi
Timea	Török I.	Zsófia	Vizváriné
Terézia	Jászai	Áthália	S. Fái Sz.
Noémi	Lágeri	Kadisa	Horváth
Krisztyán	Náday	Fabula	Abonyi

Kézlete 7 óraker

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató

Nagyterem-úti 17.

Má és mindennap

INDRA

(Im Reiche des Indra)

Lánoka Pál, nagy burlcsk kiállításos operette egy felvonásban 4 képpben

Carola Cécilia Mariot specialitás-műsor

és Tarka Szinpad.

Az előadás kezdete 8 óraker.

A télkeriben reggel 6 óráig Vörös Elek előadások hangversenyes.

Nagy hét Rómában.

Legelősebb, legkényelmesebb társasutazás Olaszországba 1903. évi husvétünnep alatt. Indulás Budapestről 1903. április 5-én. Tartam 15 nap.

Jegyek a legelősebb szállodákban (Róma-Nápoly-Capri-Sorrento-Pompei) lakás és legmagasabb igényeknek megfelelő ellátás befoglalattik. I. osztályu jegy ára 230 forint. II. osztályu jegy 190 forint.

Jelentkezéseket elfogad, értesítiket küld

PROPPER N. JÁNOS igazg.

„UTAZÁSI IRODÁJA“

Budapest, Főherceg Sándor-ú. 30/B. I. em.

HIRSCH GYULA, BUDAPEST.
TELEFON 58-92.

A Hírók királya az előkelőség kedvence!

kapható csakis elsőrangú üzletekben és kávéházakban

TÁRSASÁG. Hamburgban.
Vezetők: Arisztidész Magyarországról.

Ingyen Blúz
Arjegyzéket

küld kívánatra a legújabb tavaszi és nyári blúz, pongyola és ruha rajzokkal

Zoltán Dezső
kizárólagos blúz áruház

Budapest, Király-utca 30.

Zenélő ingaórák

az órágyártás legjobb termékei. Ezen francia miniatűr-ingaórák 69 cm. hosszúságúak, a szerény egészen olyan, mint a raja, természetesen díszes, finoman fémnyelvű, művészes faragványokkal, órákint a legesebb indulatok és táncadatok kíséretében. Ára szerényen és csomagolásával csak 8 ft. — Ezen ingaórák nemcsak garantált peronyi pontossággal járnak, hanem valóban fényes kiállításánál fogva gyönyörű, elegáns bútordarabok. Ezen órákra csemettyűvel és éjjeli világító mutatólappal 170 ft. Ezen órák zenéje, eszengetős helyett zenél, 6 ft. Nikiel remontoir óra 3 ft. Valódi esztét. remontoir óra, kétfélel ft. 5.00. Csak utána ellenében küldünk. Nem megfelelő árú visszavetjük, a pénz visszavetjük, tehát nincs semmi riskó. Nagy képes árjegyzék órákról, táncokról, gyűrűkről stb. ingyen és bérmentve. Keresésért csemettyűvel. (Alapított 1869.)

Josef Spiering, Wien, I., Postgasse Nr. 2.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Huzás	Magy. vör. + sorsjegy	Huzás	Bazilika-sorsjegy
már	Kapható 24 havi részletlettel. HAVIBEJÉZTES: 1 db-ra 1 kor. 15 fillér	már	Kapható 24 havi részletlettel. HAVIBEJÉZTES: 1 db-ra 1 kor. 15 fillér
február	2 " 3 " 20 "	március	2 " 2 " 30 "
28-án.	3 " 4 " 75 "	2-án.	3 " 3 " 45 "
	5 " 7 " 90 "		3 " 3 " 70 "
	Főnyeremény 40.000 kor.		Főnyeremény 30.000 kor.

Már az első részlet és 36 fillér postadíj beklúszása ellenében kiadom a sorozatok és számok tartalmazó részletletvezonnali játékkal. **Fleissig Sándor bankháza** Budapest, VII., Erzsébet-körút 2.

Magy. kir. államvasutak. Üzlety. Szeged. 2393. 1903. szám II.

Pályázati hirdetmény.

Az Eszék állomáson megépítendő p. u. vendéglő bérletére ezenel nyilvános pályázati hirdetőtétel. A bérlet font vendéglőre nézve 1903. évi május hó 1-ével vaszi kezdődöt és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1908. évi április 30-ig. Bérletnek a következő helyiségek becsatlaknak rendelkezésre:

A felépítet I. emeletén: lakásul 2 szoba, 2 cselekedőszoba, 1 pincér-szoba, 1 főzőkonyha, 1 előszoba, 1 folyosó, 1 előkamra, 1 padlás, 1 pincskamra, továbbá: 1 pinccs, 1 jégverem és 15,62 m² területű gazdasági udvar 4,2 m² területű gazdasági épülettel I/II. oszt. étterem és használatára átengedtetik a III. oszt. ét- és váróterem.

Az egykoron bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak font kiirt Eszék állomáson pályaudvarán levő vendéglőre üzemeltetési feladattal ellátott lepecsételt borítékba zárt, nemkülönbözve kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi február hó 25-án, déli 12 óráig az alulirt illetvezettség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21.) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújthatók. Bánatpénz fejében a bérletre 400, azaz négy száz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőségi gyűjtőpénztárnánál 1903. évi február 27-én déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendők. Megjegyzetjük, hogy a vendéglő III. osztályu váró- és étterem fűtése és világításának felét a m. kir. államvasutak viselik. Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb, a napi értéket meg nem haladó napiárfolyam csak 90% szerinti értékben számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetettek. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítettügyan, de a letétől nyert elismervény nem csatolandó. A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség fővezetési és kereskedelmi osztályában (I. em. 12.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miert is az ajánlattevőköl feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérletösszege való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1903. febr. hó.

HOLLÓS J. Finom uri fehérművek
BUDAPESTEN. Kizárólag V., Dorottya-utca 10. Alapítva: 1867.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter. 6353. II. 1903. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak Budapestben, II., Albrecht-ut 1-3. sz. házában végrehajtandó, összesen 2131 kor. 46 fillérel előirányzott átalakítási és tatarozási munkákra, melyek kömüves, asztalos, kályhás, szobafestő, falkárpitozási és villamos csemettyűberendezési munkákból állanak — nyilvános verseny hirdettetik.

Ezen munkák elvállalására vonatkozó, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatok

1903. március hó 12-én, déli 12 óráig

lepecsételt és „Ajánlat a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium Albrecht-ut 1-3. számú házában végzendő átalakítási munkákra“ felirattal ellátva, ezen miniszterium segédhivatali főigazgatójánál benyújthatók.

Csak önálló ipar üzlesére jogosult, illetve iparigazolvánnyal rendelkező iparos ajánlatotogadtatik el.

Az ajánlat szóhat, vagy az egész munkára, vagy annak egyes nemreire, melyeknek előirányzott összegei és a megfelelő bánatpénz a következő táblázatból kivehetők:

Munka neve	Előirányzott összeg		Bánatpénz	
	K.	f	K.	f
Kömüves munka...	670	46	34	—
Asztalos munka...	787	—	40	—
Kályhás munka...	344	—	18	—
Szobafestő munka...	25	—	2	—
Falkárpitozási munka...	275	—	14	—
Vill. csemettyűberendezés	30	—	2	—
	2131	46	110	—

Az ajánlatához csatolandó a megfelelő bánatpénznek készpénzben, esetleg övadékképes értékpapírban a budapesti központi állampénztárnál történt letételt igazoló nyugta és az ajánlattevő által aláirt előmértet költségvetés.

A bánatpénz azon ajánlattevő által, kinek ajánlata elfogadtatik, az elvállalt munka összegének 10%-ára lesz a szerződés megkötésekor kiegyesztendő.

Az ajánlatban számokba és betűkben kiírandó azon százalékgedmény, melyért ajánlattevő a munkát elvállalja.

Tartalmaznia kell továbbá az ajánlatnak azon nyilatkozatot, hogy ajánlattevő a szerződés-tervezetben foglalt részletes feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti, az ajánlattevő lakását vagy üzleti helyiségét, többek részéről benyújtott ajánlatnál annak kijelentését, hogy egyetemleges felelősséget vállalnak, ezeknél a részvénytársaságoknál azon megbízottnak nevéit, ki az értesítéshez és kereseti összegek átvételére jogosítva van. Az ajánlatához szükséges ürlap, valamint az előmértet költségvetés és a részletes feltételeket tartalmazó szerződés-tervezet a miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (II. Lánchíd-ú. 1-3. sz. a.) a hivatalos órák alatt díjtalanul átvethetők.

Ezen feltételeknek meg nem felelő vagy később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevő az ajánlatok fölötti határozatig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatik, a kötetendő szerződés jóváhagyásáig ajánlatiért felelős.

Budapestben, 1903. évi február 22.

Kereskedelemügyi miniszter.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörök	Berlingheimi Gótz	Simonyi öbester	Kéz kezét mos	Bob herceg	A bajusz
Péntek	Nincs előadás	Simonyi öbester	Kéz kezét mos	Bob herceg	A bajusz
Szombat	Afrika nő	Simonyi öbester	Kéz kezét mos	Bob herceg	A bajusz
d. u. Vasárnap este	Moharóza	Simonyi öbester	Kéz kezét mos	Bob herceg	A bajusz

Minden sző egyzseri beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fill.

A hirdetésekre díjmentesen az felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozódszónak a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések

Képzőművészek és orvosi... Breuer nővérek... Deutch Miksané... Eckstein Bernát... Engelmann Mór... Franke Pál... Fischer J. D... Goldberger A. V... Goldner Josef... Gröbner Mór... Haasenstein és Vogler... Jambrikovits... Kerényi Rozália... Leopold Gyula... Mosse Rudolf... Mezei Antal... Nemetsch A. J... Nagel Ottó... Ronczicz Hona... Sikray Samu... Szeprenyi V... Szántó Mór... Schwarz József... Schödl Gyula... Tenczer Gyula... Weitzenfeld Jakab... Sváb Eliz... Édes 21... Tabicam... Tizezer... Völgény... Kereslet...

A Körönd

és Octoberben... Lakást keresek... Három-négy szobás... Házitanítónak... Felső... Borspör... Tanárjelölt... Kínálat... Egy ebedés... Új belköl... Kiadó... Ház... Felső-Magyarország... Angol, francia... Gazdaszónyknak... Fedrászóné... Olcsón... Kényelmese... Szabóné... Zongorajátzó... Intelligens... Singer-Varrogépe... Székelykerek... Magyar királyi... Keresünk...

Lakást keresek

lakást keresek... Három-négy szobás... Házitanítónak... Felső... Borspör... Tanárjelölt... Kínálat... Egy ebedés... Új belköl... Kiadó... Ház... Felső-Magyarország... Angol, francia... Gazdaszónyknak... Fedrászóné... Olcsón... Kényelmese... Szabóné... Zongorajátzó... Intelligens... Singer-Varrogépe... Székelykerek... Magyar királyi... Keresünk...

Fehérvarrós

szakmájában... Balatonpart villa... Beszélő... Villa Taksonyban... Kínálat... Egy ebedés... Új belköl... Kiadó... Ház... Felső-Magyarország... Angol, francia... Gazdaszónyknak... Fedrászóné... Olcsón... Kényelmese... Szabóné... Zongorajátzó... Intelligens... Singer-Varrogépe... Székelykerek... Magyar királyi... Keresünk...

Diszónha

nagyan és kicsinyben... Kerekpárok... Kredenc... Eladó... Villa Taksonyban... Kínálat... Egy ebedés... Új belköl... Kiadó... Ház... Felső-Magyarország... Angol, francia... Gazdaszónyknak... Fedrászóné... Olcsón... Kényelmese... Szabóné... Zongorajátzó... Intelligens... Singer-Varrogépe... Székelykerek... Magyar királyi... Keresünk...

Ferenc József-kabát

Jaquet... Frakk... Nadrag... Mellény... Rothberger Jakabnál... Kereslet...

Zongorák, Pianinók, Harmonikumok... Deutsch Gábor-nál... Magyar Képzőművészek... Verses művek... Kereslet...

Kölcson

60/0-os kamat mellett... Kereslet...

Magyar Könyvtár

Szerkesztő RADÓ ANTAL... Kereslet...

Klein József

Budapest, VI. Váci-körút 7... Kereslet...

Polgar Sándor-nál

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 50... Kereslet...

Gummi halhólyag

valódi francia gyártmány... Kereslet...

Keresek

a Városligetben... Kereslet...

Melyik házior

akár csendes és jó lakás... Kereslet...

Társat

kinek pár ezer forintja van... Kereslet...

A huszti

ant. orth. ír. hittudós... Kereslet...

Keresek

a Vasúton közelében... Kereslet...

300,000 korona

készpénzzel rendelkezem... Kereslet...

Fix ártetés

mellett azonnali alkalmas... Kereslet...

Újves ruhaváros

felvetik két nyelő korona... Kereslet...

Pénzbenzés

raktározók, feltevések... Kereslet...

Hat polgári

lakást végre... Kereslet...

Körösban

van a férjem és 10 apró... Kereslet...

Felső kereskedelmi

lakóház... Kereslet...

Keresünk

szép borosított szobát... Kereslet...

Keresek

a Városligetben... Kereslet...

Melyik házior

akár csendes és jó lakás... Kereslet...

Társat

kinek pár ezer forintja van... Kereslet...

A huszti

ant. orth. ír. hittudós... Kereslet...

Keresek

a Vasúton közelében... Kereslet...

300,000 korona

készpénzzel rendelkezem... Kereslet...

Fix ártetés

mellett azonnali alkalmas... Kereslet...

Újves ruhaváros

felvetik két nyelő korona... Kereslet...

Pénzbenzés

raktározók, feltevések... Kereslet...

Hat polgári

lakást végre... Kereslet...

Körösban

van a férjem és 10 apró... Kereslet...

Felső kereskedelmi

lakóház... Kereslet...

Keresünk

szép borosított szobát... Kereslet...

Keresek

a Városligetben... Kereslet...

Melyik házior

akár csendes és jó lakás... Kereslet...

Társat

kinek pár ezer forintja van... Kereslet...

A huszti

ant. orth. ír. hittudós... Kereslet...

Keresek

a Vasúton közelében... Kereslet...

300,000 korona

készpénzzel rendelkezem... Kereslet...

Fix ártetés

mellett azonnali alkalmas... Kereslet...

Újves ruhaváros

felvetik két nyelő korona... Kereslet...

Pénzbenzés

raktározók, feltevések... Kereslet...

Hat polgári

lakást végre... Kereslet...

Körösban

van a férjem és 10 apró... Kereslet...

Felső kereskedelmi

lakóház... Kereslet...

Keresünk

szép borosított szobát... Kereslet...

Keresek

a Városligetben... Kereslet...

Melyik házior

akár csendes és jó lakás... Kereslet...

Társat

kinek pár ezer forintja van... Kereslet...

A huszti

ant. orth. ír. hittudós... Kereslet...

Keresek

a Vasúton közelében... Kereslet...

300,000 korona

készpénzzel rendelkezem... Kereslet...

Fix ártetés

mellett azonnali alkalmas... Kereslet...

Újves ruhaváros

felvetik két nyelő korona... Kereslet...

Pénzbenzés

raktározók, feltevések... Kereslet...

Hat polgári

lakást végre... Kereslet...

Körösban

van a férjem és 10 apró... Kereslet...

Felső kereskedelmi

lakóház... Kereslet...

Keresünk

szép borosított szobát... Kereslet...

Keresek

a Városligetben... Kereslet...

Melyik házior

akár csendes és jó lakás... Kereslet...

Társat

kinek pár ezer forintja van... Kereslet...

A huszti

ant. orth. ír. hittudós... Kereslet...

Keresek

a Vasúton közelében... Kereslet...

300,000 korona

készpénzzel rendelkezem... Kereslet...

Fix ártetés

mellett azonnali alkalmas... Kereslet...

Újves ruhaváros

felvetik két nyelő korona... Kereslet...

Pénzbenzés

raktározók, feltevések... Kereslet...

Hat polgári

lakást végre... Kereslet...

Körösban

van a férjem és 10 apró... Kereslet...

Felső kereskedelmi

lakóház... Kereslet...

Keresünk

szép borosított szobát... Kereslet...

Keresek

a Városligetben... Kereslet...

Melyik házior

akár csendes és jó lakás... Kereslet...

Társat

kinek pár ezer forintja van... Kereslet...

A huszti

ant. orth. ír. hittudós... Kereslet...

Keresek

a Vasúton közelében... Kereslet...

300,000 korona

készpénzzel rendelkezem... Kereslet...

Fix ártetés

mellett azonnali alkalmas... Kereslet...

Újves ruhaváros

felvetik két nyelő korona... Kereslet...

Pénzbenzés

raktározók, feltevések... Kereslet...

Hat polgári

lakást végre... Kereslet...

Körösban

van a férjem és 10 apró... Kereslet...

Felső kereskedelmi

lakóház... Kereslet...

Keresünk

szép borosított szobát... Kereslet...

Keresek

a Városligetben... Kereslet...

Melyik házior

akár csendes és jó lakás... Kereslet...

Társat

kinek pár ezer forintja van... Kereslet...

A huszti

ant. orth. ír. hittudós... Kereslet...

Keresek

a Vasúton közelében... Kereslet...

300,000 korona

készpénzzel rendelkezem... Kereslet...

Fix ártetés

mellett azonnali alkalmas... Kereslet...

Újves ruhaváros

felvetik két nyelő korona... Kereslet...

Pénzbenzés

raktározók, feltevések... Kereslet...

Hat polgári

lakást végre... Kereslet...

Körösban

van a férjem és 10 apró... Kereslet...

Felső kereskedelmi

lakóház... Kereslet...

Keresünk

szép borosított szobát... Kereslet...